

RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlusasja number	76-25/284278
Otsuse kuupäev	23.04.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	Ühispakkujate LEONHARD WEISS OÜ, INF INFRA OÜ, Leonhard Weiss GmbH & Co. KG, Ramboll Danmark A/S, Skepast&Puhkim OÜ vaidlustus Osaühingu Rail Baltic Estonia riigihankes „Rail Baltica Ülemiste-Pärnu, Pärnu-Läti piir põhitrassi projekteerimine ja ehitus (Allianss)“ (viitenumber 284278) ühispakkujate Bouygues Travaux Publics, Budimex S.A., INGEROP CONSEIL ET INGENIERIE (ICI), KMG Infra OÜ, WSP Finland OY pakkumuse edukaks tunnistamise otsusele hanke osas 2
Menetlusosalised	Vaidlustaja, ühispakkujad LEONHARD WEISS OÜ, INF INFRA OÜ, Leonhard Weiss GmbH & Co. KG, Ramboll Danmark A/S, Skepast&Puhkim OÜ, esindaja vandeadvokaat Mart Parind Hankija, Osaühing Rail Baltic Estonia, esindaja vandeadvokaat Kadri Matteus Kolmas isik, ühispakkujad Bouygues Travaux Publics, Budimex S.A., INGEROP CONSEIL ET INGENIERIE (ICI), KMG Infra OÜ, WSP Finland OY, esindajad vandeadvokaat Tavo Tiits ja vandeadvokaat Kaidi Reiljan-Sihvart
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

Riigihangete seaduse § 197 lg 1 p-i 4 ja § 198 lg-de 3 ja 8 alusel

1. Jätta ühispakkujate LEONHARD WEISS OÜ, INF INFRA OÜ, Leonhard Weiss GmbH & Co. KG, Ramboll Danmark A/S, Skepast&Puhkim OÜ vaidlustus rahuldamata.
2. Jätta ühispakkujate LEONHARD WEISS OÜ, INF INFRA OÜ, Leonhard Weiss GmbH & Co. KG, Ramboll Danmark A/S, Skepast&Puhkim OÜ vaidlustusmenetluse kulud nende enda kanda.
3. Mõista ühispakkujatelt LEONHARD WEISS OÜ, INF INFRA OÜ, Leonhard Weiss GmbH & Co. KG, Ramboll Danmark A/S, Skepast&Puhkim OÜ Osaühingu Rail Baltic Estonia kasuks välja esindaja kulud 6750 eurot

(käibemaksuta).

4. Mõista ühispakkujatelt LEONHARD WEISS OÜ, INF INFRA OÜ, Leonhard Weiss GmbH & Co. KG, Ramboll Danmark A/S, Skepast&Puhkim OÜ ühispakkujate Bouygues Travaux Publics, Budimex S.A., INGEROP CONSEIL ET INGENIERIE (ICI), KMG Infra OÜ, WSP Finland OY kasuks välja esindajate kulud 11 070 eurot (käibemaksuta).

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Osaühing Rail Baltic Estonia (edaspidi ka Hankija) viib läbi konkurentsipõhist läbirääkimistega hankemenetlust „Rail Baltica Ülemiste-Pärnu, Pärnu-Läti piir põhitrassi projekteerimine ja ehitus (Allianss)“ (viitenumber 284278) (edaspidi Riigihange).

Riigihanke lühikirjeldus on järgmine: „*Rail Baltica Ülemiste-Pärnu, Pärnu-Läti piir põhitrassi projekteerimine ja ehitamine (Allianss) (edaspidi Projekt). Projekti asukoht on Eesti Vabariigi territooriumil Tallinnast (Ülemistest) kuni Läti piirini. Rail Baltica raudtee pikkus Eesti territooriumil on 213 km. Projekti täpsem info on esitatud RHAD Lisas 18 (Tehniline kirjeldus).*

Hankija eesmärk on viia Projekt ellu kahe erineva alliansiga nii, et hanke tulemusena koostatakse ühtne pingerivi ja sõlmitakse allianssleping osas 1 (Allianss 1) edukuselt esimeseks tunnistatud Pakkujaga ja osas 2 (Allianss 2) edukuselt teiseks tunnistatud Pakkujaga.

Osa 1 - Allianss 1 - Ülemiste-Pärnu lõik

Osa 2 – Allianss 2 - Pärnu-Eesti/Läti piir“

2. 21.03.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) ühispakkujate LEONHARD WEISS OÜ, INF INFRA OÜ, Leonhard Weiss GmbH & Co. KG, Ramboll Danmark A/S, Skepast&Puhkim OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija 12.03.2025 otsusele tunnistada Riigihanke osas 2 edukaks ühispakkujate Bouygues Travaux Publics, Budimex S.A., INGEROP CONSEIL ET INGENIERIE (ICI), KMG Infra OÜ, WSP Finland OY (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 21.02.2025 kirjaga nr 12.2-10/30 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 27.02.2025 ja neile vastamiseks 04.03.2025.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad

Vaidlustaja, teiseks tähtpäevaks Hankija ja Kolmas isik.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, ühispakkujad LEONHARD WEISS OÜ, INF INFRA OÜ, Leonhard Weiss GmbH & Co. KG, Ramboll Danmark A/S, Skepast&Puhkim OÜ, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. Pakkumusi hinnatakse Riigihanke osade üleselt järgmiste kriteeriumide alusel:

- 1) projekti meeskonna kirjeldus – 10% hindamise osakaalust;
- 2) projekti plaani osa kirjeldus – 15%;
- 3) projekti juhtimise- ja koostöövõimekus – 30%;
- 4) kaasuse ülesanne – 15%;
- 5) töötasu võrdlushind – 30%.

Riigihanke alusdokument „Lisa 5 – Hindamise kriteeriumid ja hindamismetoodika“ (edaspidi Metoodika) täpsustab (lk 3), et esialgseid pakkumusi hinnatakse ainult kriteeriumide 1 ja 2 (so projekti meeskonna kirjeldus ja projekti plaani osa kirjeldus) alusel ning saadud hindepunktid kanduvad edasi lõplike pakkumuste vooru, kus neil on – võtmaks siis juba arvesse ka ülejäänud hindamiskriteeriume – teistsugune osakaal, mis näidatud ülal hindamiskriteeriumide loetelus.

Riigihanke alusdokument „Lisa 2 – Taotluse esitamise ettepanek“ (lk 24, p 8.3.8) sätestab, et pakkumuste 2. etappi ehk lõplikke pakkumuste vooru kutsutakse esialgsete pakkumuste paremusjärjestuse neli paremat.

Riigihankes osalemise taotluse esitasid tähtjaks (31.10.2024) viis ettevõtjate konsortsiumi:

- 1) LEONHARD WEISS OÜ, INF INFRA OÜ, Leonhard Weiss GmbH & Co. KG ja Ramboll Danmark A/S, Skepast&Puhkim OÜ (Vaidlustaja);
- 2) GRK Eesti AS, GRK Suomi Oy, Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti, NGE CONTRACTING, Sweco Finland Oy, Sweco Sverige AB, TSO SAS (üheskoos GRK);
- 3) Bouygues Travaux Publics, Budimex S.A., INGEROP CONSEIL ET INGENIERIE (ICI), KMG Infra OÜ, WSP Finland OY (Kolmas isik);
- 4) VINCI CONSTRUCTION GEOINFRASTRUCTURE, AS TREV-2 Grupp, DODIN CAMPENON BERNARD, ETF ja SYSTRA S.A. (üheskoos VINCI);
- 5) Verston Eesti OÜ, Osaühing GoTrack, Osaühing Järeldpinge Inseneribüroo ja Osaühing Reaalprojekt (üheskoos Verston).

15.11.2024 said kõik taotluse esitanud konsortsiumid Hankijalt pakkumuse esitamise ettepaneku ning esitasid Riigihanke mõlemas osas¹ tähtjaks (11.12.2024) oma esialgse pakkumuse.

20.12.2024 tegi Hankija järgmised otsused:

- 1) tunnistada kõik esialgsed pakkumused vastavaks;

¹ Edaspidi ei ole enam täpsustatud, et silmas on peetud mõlemat Riigihanke osa. Eristav viide ühele või teisele Riigihanke osale on tehtud vaid siis, kui kontekst seda nõuab.

- 2) anda esialgsetele pakkumuste hindepunkte järgmiselt: 1.) Kolmas isik – 100 p; 2.) GRK – 81,3 p; 3.) VINCI – 81,2 p; 4.) Vaidlustaja – 58 p; 5.) Verston – 51 p;
- 3) arvata edasisest menetlusest välja Verston, kelle esialgne pakkumus sai vähim hindepunkte;
- 4) kutsuda pakkumuste 2. etappi Kolmas isik, GRK, VINCI ja Vaidlustaja.

Hankija viis 2. etappi pääsenud pakkujatega läbi arendustöötoad, kaasusülesande lahendamise ja läbirääkimised lepingu tingimuste üle.

Kõik 2. etappi pääsenud pakkujad esitasid täheajaks (28.02.2025) oma lõpliku pakkumuse.

12.03.2025 tegi Hankija järgmised otsused:

- 1) tunnistada kõik lõplikud pakkumused vastavaks;
- 2) anda lõplikele pakkumustele hindepunkte järgmiselt (esitatud langevas järjekorras):
 - i. GRK – 90,11 p;
 - ii. Kolmas isik – 78,06 p;
 - iii. Vaidlustaja – 76,29 p;
 - iv. VINCI – 70,76 p;
- 3) tunnistada edukaks järgmised pakkumused: osas 1 (allianss nr 1) – GRK; osas 2 (allianss nr 2) – Kolmas isik.

Vaidlustaja leiab, et Metoodikat arvesse võttes on tema lõplikku pakkumust hinnatud liiga madalalt ja Kolmanda isiku lõplikku pakkumust liiga kõrgelt. Vaidlustaja hinnangul peaks pakkumuste õige, so Metoodikale vastava, hindamise korral olema paremusjärjestuses 2. kohal tema pakkumus.

4.2. Hankija on Vaidlustaja ja Kolmanda isiku lõplikke pakkumusi hinnates eksinud Metoodika lk 9–11 sätestatud hindamiskriteeriumi „projektijuhtimise- ja koostöövõimekus“ hindamise metoodika vastu. Vaidlustaja pakkumusele on antud liiga vähe ja Kolmanda isiku pakkumusele liiga palju punkte.

Hankija on andnud 3. hindamiskriteeriumi eest Kolmanda isiku pakkumusele 21,9 kaalutud punkti ja Vaidlustaja pakkumusele 16,8 kaalutud punkti.

Metoodika õige kohaldamise korral peaks Vaidlustaja pakkumus saama 3. hindamiskriteeriumis kokku minimaalselt 19,2 kaalutud punkti ja Kolmanda isiku pakkumus kokku maksimaalselt 18,3 kaalutud punkti. Arvestades, et praegu on kahe pakkumuse lõppskoori vahe vaid 1,77 p (78,06–76,29), tähendaks eelmainitud korrektsioon, et Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumused vahetaksid paremusjärjestuses kohad ning Vaidlustaja pakkumusel oleks koondpunkte minimaalselt 78,69 p ja Kolmanda isiku omal maksimaalselt 74,46 p. Vaidlustaja pakkumus tõuseks 2. kohale ja Kolmanda isiku pakkumus langeks 3. kohale, mis tähendaks, et Riigihanke osas 2 tuleks edukaks tunnistada hoopis Vaidlustaja pakkumus.

Selleks, et Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumused vahetaksid omavahel pingerivis kohad, piisab ka sellest, et vaidlustuskomisjon nõustub kasvõi ühe Vaidlustaja etteheitega.

4.3. Kolmanda isiku pakkumuse ebaõige hindamine

4.3.1. Alamkriteerium 1

Kolmanda isiku pakkumus sai alamkriteeriumi 1 eest 10 p skaalal 7 p, mis kaalutud hindena annab 2,1 p (7x0,3, tähistamaks 30%-list osakaalu). Järelikult, võttes aluseks Metoodika, pidi Hankija leidma, et Kolmanda isiku pakkumus langeb kõnealuses alamkriteeriumis hindeklassi „Hea. 6–8 punkti“. Metoodikat korrektselt järgides ei saa Kolmanda isiku esinemine arendustöötoas Hankija enda ülestähelduste järgi langeda hindeklassi „Hea. 6–8 p“. Õige oleks klass „Nõrk. 0–2 p“ või parimal juhul „Rahuldav. 3–5 p“ ning sedagi vaid 3 p juures.

Hankija on pakkumustele 3. hindamiskriteeriumi (projektijuhtimise- ja koostöövõimekus) eest antud hindepunkte põhjendanud oma 12.03.2025 otsuse lisas 2 (edaspidi Põhjendused), mille originaal on inglise keeles. Et aga vaidlustusmenetlus toimub eesti keeles (RHS § 190 lg 8), esitab Vaidlustaja tõendina Hankija koostatud eestikeelse tõlke nimetatud dokumendist (vaidlustuse lisa 1).

4.3.1.1. Esiteks võib Põhjenduste lk 2 lõpust lugeda Kolmanda isiku kohta järgmist:

„Pärastlõunaks tundus enamik eesmärgi olevat selged, välja arvatud ülesande nr 4, tootmisega seotud alameesmärki, mida arvestati üldisel tasandil.“

Niisi on Hankija fikseerinud, et töötoa pärastlõunaks *ei olnud kõik eesmärgid selged* (ehkki pidanuks olema), kuivõrd tootmisega seotud alameesmärki oli arvestatud vaid „*üldisel tasandil*“. See ei vasta hindeklassi „Hea. 6–8 p“ esimesele tunnusjoonele „*---/ ühine töö on korraldatud ja suunatud eesmärkide saavutamiseks*“. Korrektne vaste hindamisskaalal on „Rahuldav. 3–5 p“, mis näeb ette järgmist. Nimelt, kui töögrupp ei ole kõikide eesmärkidega arvestanud – mõnega vaid osaliselt –, siis ei saa rääkida sellest, et „*töö on korraldatud*“ (so puudusteta / veatult / täielikult korraldatud).

4.3.1.2. Teiseks võib Põhjenduste lk 4 kesk- ja lõpuosast lugeda Kolmanda isiku kohta järgmist:

„Lõpuks tekkis vajadus kiirustada, sest ettekanneteks oli reserveeritud lühike aeg, mis algas ajagraafikus märgitust veidi hiljem /---/ ülesannet, mille tähtaeg oli esimesel päeval, ei esitatud enne teise päeva hommikut.“

Seega on Hankija selgesõnaliselt fikseerinud, et Kolmas isik ei teinud ühte ülesannet tähtjaks ära. Töö, mis pidi saama esitatud töötoa 1. päeval, esitati alles 2. päeval, so hilinenult. Ka viibisid võrreldes ajagraafikuga erinevad presentatsioonid. See ei vasta hindeklassi „Hea. 6–8 p“ teisele tunnusjoonele. Hankija ei saa arvestada ja kõrgete hindepunktidega premeerida hilinenult esitatud tööd. Seega on tööga hilinemisel korrektne vaste hindamisskaalal „Nõrk. 0–2 p“. Kõne alla ei tule isegi mitte „Rahuldav. 3–5 p“, kuna see nõuaks, et „*töökorralduse struktuur arvestab ette antud ajaraamistikku*“. Hilinemine tähendab, et pole suudetud ette antud ajaraamistikuga arvestada.

4.3.1.3. Kõrgem hinne kui 3 p ei ole kindlasti õigustatud, kuna see juba täielikult eiraks tööka, et teatava tööga hilinemise tõttu oli Kolmanda isiku ajakasutus Metoodika mõistes „*nõrk*“. Isegi kui Kolmandale isikule soodsamalt anda talle kõnealuses alamkriteeriumis 3 p, siis tähendaks see, et selle alamkriteeriumi kaalutud hinne on 0,9 p (3x0,3), kõigi alamkriteeriumide kaalutud hinne 6,1 p (0,9+2,4+2,8) ning kogu 3. hindamiskriteeriumi kaalutud hinne 18,3 p (6,1x3). Hetkel on Kolmanda isiku viimane näitaja 21,9 p ehk

eeltoodud ümberarvutuse puhul oleks juba varuga tasa tehtud praegune 1,77 p suurune vahe Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuste üldskooride vahel.

4.3.2. Alamkriteerium 2

Kolmanda isiku pakkumus sai alamkriteeriumi 2 eest 10 p skaalal 8 p, mis kaalutud hindena annab 2,4 p (8x0,3, tähistamaks 30%-list osakaalu). Järelikult, võttes aluseks Metoodika, pidi Hankija leidma, et Kolmanda isiku pakkumus langeb kõnealuses alamkriteeriumis hindeklassi „Hea. 6–8 punkti“. Kõik selle alamkriteeriumi hindeklassid ja nende lahtiseletused on esitatud Metoodika lk 10.

Metoodikat korrektselt järgides ei saa Kolmanda isiku esinemine arendustöötoas Hankija enda ülestähdelduste järgi langeda hindeklassi „Hea. 6–8 p“. Õige oleks klass „Nõrk. 0–2 p“ või parimal juhul „Rahuldav. 3–5 p“ ning sedagi vaid 3 p juures.

4.3.2.1. Esiteks võib Põhjenduste lk 8 lõpust ja lk 9 ülaosast lugeda Kolmanda isiku kohta järgmist:

„Üksikasjalikum ja värskem sisu puudus osaliselt, kuna PM [project manager – projektijuht] osales käimasolevates rühmaaruteludes vähe. /---/ Mõlema töötoa päeval PM rühmatöös enamasti ei osalenud.“

Niisiis on Hankija fikseerinud, et Kolmanda isiku töörühma juht (projektijuht) lõi rühma aruteludes kaasa vaid vähesel määral ja sellest kannatas ka arutelude kvaliteet. See ei vasta hindeklassi „Hea. 6–8 p“ esimesele tunnusjoonele. Kui projektijuht on töö kvaliteeti kahjustaval määral vajaka, siis ei ole see avatud ja kaasav töökultuur ega teeni vastastikuse usalduse tekkimist. Korrektne vaste hindamisskaalal on „Nõrk. 0–2 p“. Juhirolli puudulik täitmine saab mistahes inimkoosluses vastastikust usaldust täita justnimelt vaid „vähesel määral“. Isegi pakkujale väga soodsa käsitluse korral ei saa liikuda kõrgemale kui hindeklass „Rahuldav. 3–5 p“. Hankija tähelepanekud võimaldavad pakkujasõbraliku hoiaku korral rääkida maksimaalselt „osalisest usalduse ehitamisest“. Arvestades ka järgmises punktis toodut – töörühma liikmete kohatine üksi jätmine – on siiski õigem hindeklass „Nõrk. 0–2 p“.

4.3.2.2. Teiseks võib Põhjenduste lk 9 üla- ja keskosast lugeda Kolmanda isiku kohta järgmist:

„Rühmade suurusel varieerusid; mõnes rühmas oli osalejaid vähem kui teistes. Osa potentsiaalsest väärtuse loomisest jäi kasutamata, kuna eksperdid kõigi rühmade vahel ei roteerunud. /---/ Isikutega, kes osalesid töötubade päevadel osaliselt, arvestati ja alguses ka juhendati, kuid jäeti seejärel suuremalt jaolt täiendava toetuseta.“

Seega on Hankija tõdenud, et Kolmas isik jättis osa ekspertide teadmistest ja sellest loodavast potentsiaalsest väärtusest kasutamata. Ka jäeti osad töörühma liikmed ühel hetkel lihtsalt omapäi, ilma juhendust ja toetust andmata. See ei vasta hindeklassi „Hea. 6–8 p“ teisele tunnusjoonele. Kui Hankija ise on nentunud, et ekspertide teadmisi osaliselt ei kasutatud ning osad rühmaliikmed jäeti kõrvale, siis ei ole võimalik Metoodikat rikkumata anda hinnat, mille järgi „erinevate osapoolte ja ekspertide pädevusi, tugevusi ja sisulisi teadmisi arvestatakse“. Ühel ja samal ajal ei saa kehtida hinnang „osaliselt ei arvestata“ ja „(täielikult) arvestatakse“. See on lihtne loogikaviga. Korrektne vaste hindamisskaalal on „Rahuldav. 3–5 p“.

4.3.2.3. Kõrgem hinne kui 3 p ei ole kindlasti õigustatud, kuna see juba täielikult eiraks tööka, et tõsiselt puudulike usaldussuhete tõttu oli BTP töögrupi esinemine Metoodika mõistes „nõrk“. Isegi kui Kolmandale isikule soodsamalt anda talle kõnealuses alamkriteeriumis 3 p, siis tähendaks see, et tema kogu 3. hindamiskriteeriumi kaalutud hindeks tuleb 18,3 p ja see tähendaks, et Vaidlustaja pakkumus tõuseks Kolmanda isiku omast pingerivis mööda.

4.3.3. Alamkriteerium 3

Kolmanda isiku pakkumus sai alamkriteeriumi 3 eest 10 p skaalal 7 p, mis kaalutud hindena annab 2,8 p ($7 \times 0,4$, tähistamaks 40%-list osakaalu). Järelikult, võttes aluseks Metoodika, pidi Hankija leidma, et Kolmanda isiku pakkumus langeb kõnealuses alamkriteeriumis hindeklassi „Hea. 6–8 punkti“. Kõik selle alamkriteeriumi hindeklassid ja nende lahtiseletused on esitatud Metoodika lk 11.

Metoodikat korrektselt järgides ei saa Kolmanda isiku esinemine arendustöötoas Hankija enda ülestäheleduste järgi langeda hindeklassi „Hea. 6–8 p“. Õige oleks klass „Rahuldav. 3–5 p“ ning sedagi vaid 3 p juures.

4.3.3.1. Esiteks võib Põhjenduste lk 12 ülaosast lugeda Kolmanda isiku kohta järgmist:

„Muul juhul sõltus väärtuse loomine peamiselt kliendi [s.o RBE] panusest. Kuigi kahepäevased ülesanded olid täidetud töötoa päevade vahelisel ajal, siis suurt lisandväärtust ei pakutud ega arendatud ka tulemusi ühiselt edasi.“

Niisiis on Hankija leidnud, et väärtuseloome tulenes osaliselt tema enda panusest, aga mitte Kolmanda isiku panusest, kelle ülesanne see arendustöötoas tegelikult oli. Kriitilised, ent kõnekad on Hankija märkused, et „suurt lisandväärtust ei pakutud ega arendatud ka tulemusi ühiselt edasi“. See ei vasta hindeklassi „Hea. 6–8 p“ esimesele tunnusjoonele. Nagu Hankija selgitas, siis väärtust ja kasu nii talle kui projektile ei selgitanud välja mitte Kolmas isik üksi, vaid olude sunnil ka Hankija ise. Ka ei arendanud Kolmas isik talle Hankija ette antud leide edasi ehk „ei arvestanud neid lahenduste väljatöötamisel“. Korrektne vaste hindamisskaalal on „Rahuldav. 3–5 p“.

4.3.3.2. Teiseks võib Põhjenduste lk 13 lugeda Kolmanda isiku kohta järgmist:

„Osa tulemusi jäi üldisemale tasemele. Esimesel päeval sisaldasid ülesande nr 4 tulemused vähem konkreetseid tootmispõhimõtteid. Teisel päeval vajas hankestrateegia mõningast edasi arendamist. /---/ Mõne teema puhul esitati tulemused üldisel tasandil, mis tekitas kliendipoolsetes osalejates mitmeid küsimusi.“

Seega on Hankija ette heitnud, et osa tulemusi presenteeriti vaid „üldisel tasemel“ ja see tekitas „mitmeid küsimusi“; samuti, et oli „vähe konkreetset“ ja hankestrateegia vajas „mõningast edasiarendamist“. See ei vasta hindeklassi „Hea. 6–8 p“ teisele tunnusjoonele. Eeltoodud märksõnad Hankija hinnanguis ei saa tõsi- ja ausameelse lähenemise korral seonduda hinnangutega „hea tase“ ja „selge presenteerimine“. Üks ja sama asi ei saa samaaegselt olla hea ja selge ning samas ka vajada edasiarendamist ja tekitada mitmeid küsimusi. See on lihtne loogikaviga. Korrektne vaste hindamisskaalal on „Rahuldav. 3–5 p“. Arvestades Metoodika ingliskeelset tõlget, mis kasutab selles kontekstis sõnastust „crystallizes them“ („them“ tähenduses „results of the tasks“, vt seal lk 11), siis tuleb eestikeelse versiooni viidet „osalisusele“ mõista kui puudulikku presenteerimist – presenteerimine, mis ei „kristalliseeri“ töötulemusi.

4.3.3.3. Olukorras, kus Hankija täheldused Kolmanda isiku esinemise kohta vastavad läbivalt ja mitmel põhjusel „Rahuldav. 3–5 p“ hindeklassile, ei saa Hankija kaalutusreegleid rikkumata anda Kolmanda isiku pakkumusele muud kui 3 või 4 p. Kõrgem hinne kui 4 p ei ole kindlasti õigustatud, kuna see juba täielikult eiraks mitmeid hankija fikseeritud puudusi Kolmanda isiku töögrupi esinemises. Isegi kui Kolmandale isikule soodsamalt anda talle kõnealuses alamkriteeriumis 4 p, siis tähendaks see, et selle alamkriteeriumi kaalutud hinne on 1,6 p ($4 \times 0,4$), kõigi alamkriteeriumide kaalutud hinne 6,1 p ($2,1 + 2,4 + 1,6$) ning kogu 3. hindamiskriteeriumi kaalutud hinne 18,3 p ($6,1 \times 3$). Hetkel on Kolmanda isiku viimane näitaja 21,9 p ehk eeltoodud ümberarvutuse puhul oleks juba varuga tasa tehtud praegune 1,77 p suurune vahe Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuste üldskooride vahel.

4.4. Vaidlustaja pakkumuse ebaõige hindamine

Hankija on Vaidlustaja pakkumust alahinnanud alamkriteeriumis 3 „Luu väärtust ja pidevat parendust“.

4.4.1. Vaidlustaja pakkumus sai alamkriteeriumi 3 eest 10 p skaalal 5 p, mis kaalutud hindena annab 2 p ($5 \times 0,4$, tähistamaks 40%-list osakaalu). Järelikult, võttes aluseks Metoodika, pidi Hankija leidma, et Vaidlustaja pakkumus langeb kõnealuses alamkriteeriumis hindeklassi „Rahuldav. 3–5 p“.

Metoodikat korrektset järgides ei saa Vaidlustaja esinemine arendustöötoas Hankija enda ülestähelduste järgi langeda hindeklassi „Rahuldav. 3–5 p“. Õige oleks klass „Hea. 6–8 p“ ning seda vähemalt 7 p tasemel.

Nimelt võib Põhjenduste lk 11 ja 12 lugeda Vaidlustaja kohta järgmist:

„Pakkuja lõi grupitöös väärtust peamiselt üldisel tasandil /---/ Töötubade päevadel toimusid üldised peegelduse sessioonid, mis aitasid keskenduda mõnele kitsamale edasiarendusele. /---/ Teisel päeval püüdis pakkuja mõista strateegilise materjalide hankimise ideid, põhimõtteid ja erinevaid aspekte, eriti logistika vaatenurgast, täiustades neid järkjärgult ja demonstreerides oma õppimisvõimekust Üldiselt mõistsid nad, et raudtee läbipaistev ja paindlik valimine on kliendi jaoks peamine prioriteet.“

Seega on Hankija selge sõnaga välja toonud, et isegi kui mõnes väärtuseloome aspektis jäi Vaidlustajal Hankija arvates ideaalne resultaat saavutamata, esineti töötoas siiski moel, mis „*üldisel tasandil*“ lõi väärtust ning näitas pakkuja „*õppimisvõimekust*“ ja hankija prioriteetide mõistmist. See ei vasta hindeklassi „Rahuldav. 3–5 p“ esimesele tunnusjoonele.

Adekvaatsem, so korrektne vaste hindamisskaalal on „Hea. 6–8 p“, mis näeb ette järgmist: „*Selgitatakse üldiselt välja, mis loob projektis kliendi jaoks väärtust ja kasu projektile ning neid arvestatakse lahenduste väljatöötamisel.*“ Hankija põhjendid kattuvad just nende viimaste märksõnadega. Liikudes madalamasse hindeklassi, hindas Hankija Vaidlustaja pakkumuse kunstlikult alla.

4.4.2. Olukorras, kus Hankija täheldused Vaidlustaja esinemise kohta vastavad sisuliselt täielikult hindeklassi „Hea. 6–8 p“ tunnustele, ei saa Hankija kaalutusreegleid rikkumata anda Vaidlustaja pakkumusele muud kui 7 või 8 p. Välistatud on hindeklassi madalaim hinne – 6 p – sest selleks peaks esinema selgesti äratuntav ja veenev põhjus. Seda aga ei ole. Vastupidi, Hankija kirja pandud hinnangu viivad ausa- ja tõsimeelse lähenemise korral

järelduseni, et Vaidlustaja pakutud väärtuseloome oli hindeklassi „Hea“ kesk- või kõrgtaseme vääriline. Isegi kui Vaidlustajale kahjulikumalt anda talle kõnealuses alamkriteeriumis 7 p, siis tähendaks see, et selle alamkriteeriumi kaalutud hinne on 2,8 p ($7 \times 0,4$), kõigi alamkriteeriumide kaalutud hinne 6,4 p ($1,8 + 1,8 + 2,8$) ning kogu 3. hindamiskriteeriumi kaalutud hinne 19,2 p ($6,4 \times 3$). Hetkel on Vaidlustaja viimane näitaja 16,8 p ehk eeltoodud ümberarvutuse puhul oleks juba varuga tasa tehtud praegune 1,77 p suurune vahe Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuste üldskooride vahel.

4.5. Vaidlustaja täiendav seisukoht.

4.5.1. Kompetentne komisjon loob küll eeldused kvaliteetseks tulemiks, kuid pole 100%-line õiguspärasuse garantii. Inimesed on ekslikud ning ainuüksi tõik, et komisjoni kuulusid X, Y ja Z, ei tähenda tingimata seda, et hindamine oli objektiivne ja õiguspärane.

Vaidlustajal ei ole etteheiteid hindamiskomisjoni koosseisule ega ka mitte komisjoni fikseeritud tähelepanekutele. Vaidlus on selles, kas hindepunktide põhjendustesse (Põhjendused) kirja pandud hinnangud õigustavad Metoodika kohaselt punkte, mis pakkumustele omistati. Seega on küsimuse all Metoodika kohaldamine.

Hinnangud, mis hindamiskomisjonil tuli anda, on suuresti subjektiivsed. Vaidluse all ei ole hindamiskomisjoni sisulised leiud (kes oli aktiivne, kes passiivne, kes pakkus väärtust, kes mitte jne), vaid nende alusel antud hindepunktid. Isegi subjektiivsuse korral ei ole Hankija otsustusruum piiramatult. Subjektiivsus ei tohi üle kasvada meelevaldsuseks ega kirja pandud reeglite kohaldamata jätmiseks. Hankija peab rangelt järgima iseendale Metoodikaga seatud piire.

4.5.2. Hankija ja Kolmanda isiku vastuste läbiv joon on, et Vaidlustaja argumendid on „*selgelt eksitavad*“ jmt. Ometi ei ole kumbki neist Vaidlustaja kriitikale pea üheski episoodis sisuliselt vastanud.

4.5.3. Mõistmatu on Hankija seisukoht, et „*hindamisskaala punkt „Ülesanded viiakse läbi kokkulepitul viisil ning ette antud ajaraamis*“ tähendab enam, kui ülesande täitmist. See tähendab, et pakkuja tagab kokkulepitul töö (kogu töötoa ajal töötamine, mitte ainult konkreetse ülesande täitmine) ja vaba aja kasutamise (pakkuja kasutab kogu töötoa aega täielikult, mitte ainult ühte osa töötoast).“ Isegi kui vaatlusalune fraas hindamismetoodikas „*tähendab enam*“ kui vaid konkreetsete tööde õigeaegset teostamist, hõlmab see „enam“ siiski ka seda „vähemat“. Seega, isegi kui Hankija vaatleb „*ette antud ajaraamis*“ tegutsemist kuidagi laiemalt, siis möödapääsmatult hõlmab see määratlus ka kõigi ja mistahes üksikute tähtajaliste tööde õigeaegset teostamist. Tõsimeelse suhtumise korral ei saa ju väita, et teatav töö tehti ära hilinenult, ent siiski ette antud ajaraamis. Sellise lause esimene ja teine pool on teineteist välistavad.

Õigusliku aluseta on Kolmanda isiku lähenemine, et Põhjenduste eesti- ja ingliskeelsete versioonide sõnastusliku lahknevuse korral tuleb anda prioriteet viimasele. Riigihanke alusdokumendid midagi sellist ette ei näe. Hoopis vastupidi, Riigihanke üldandmed riigihangete registris sedastavad, et hankedokumentide „ametlik“ versioon on eesti keeles, „mitteametlik“ aga inglise keeles. Ka hanketeate p 11.1 sedastab, et „*Keeled, milles käesolev teade on ametlikult kättesaadav: eesti keel*“. Eelnevat ehk dokumentide (mitte)ametlikkust kui küsimust õiguslikust kaalust tuleb eristada küsimusest „originaalsusest“. Isegi kui

kõigepealt koostati ingliskeelne dokument, st see on „originaal“, siis kui inglise keel ei ole hankemenetluse ametlik keel, ei ole ingliskeelse dokumendi originaaliks olemisel konflikti lahendamise olukorras tähtsust.

4.5.4. Hankija ja Kolmas isik teevad veel ühe põhimõttelise vea, kui väidavad, et 1. päeva kella 15:30ks esitada tulnud ülesande presentatsiooni võis teha ka 2. päeva hommikul. See otsitud argument lahkneb täielikult sellest, mis oli Hankija positsioon vaid mõni nädal varem. Ei saa ju rääkida ühekorraga „tähtajast esimesel päeval“ ja sellest, et tähtaega üldse ei ole või see lõpeb millalgi hiljem kui esimesel päeval. Kui teatav ülesanne on, nagu ütleb Põhjenduste ingliskeelne versioon – *due on the first day* –, siis ei saa loogiliselt olla, et seda ülesannet oli lubatav täita, ilma et seda käsitataks hilinemisena, ka teisel päeval. Siin pole isegi määrav, kas tähtaeg oli Hankija dikteeritud või pakkuja enda seatud. Eriti märgiline on, et Hankija sõnab paar lauset pärast mõista andmist, et Kolmas isik ei hilinenu millegagi, veel sedagi, et hindamiskomisjon *konsensuslikult* sedastas Kolmanda isiku tegemises „*mõningaid ajalisi nihkumisi*“.

Vale on Hankija väide, et „*sarnaselt tegutsesid [st esitasid ülesande mälupulgal 1. päeva kl 15:30ks ja presenteerisid ülesannet 2. päeval] ka teised pakkujad (sh vaidlustaja ise!)*“. Vaidlustaja kinnitab, et tema täitis mõlemad pingutused – ülesande mälupulgal esitamine ja ülesande presenteerimine – ära 1. päeval enne kell 15:30. Selle kohta on lisatud ka Vaidlustaja tiimi asjaomase liikme, presentatsiooni teinud T.A. kinnituskiri (lisa 1). Vaidlustaja on saanud ka kahe teise pakkuja (edukas konsortsium GRK Eesti AS, GRK Suomi Oy, Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti, NGE CONTRACTING, Sweco Finland Oy, Sweco Sverige AB, TSO SAS ning 4. kohale jäänud konsortsium VINCI CONSTRUCTION GEOINFRASTRUCTURE, AS TREV-2 Grupp, DODIN CAMPENON BERNARD, ETF ja SYSTRA S.A.) käest info, et nemadki talitasid just nõnda, st arendustöötoa 1. päeva kell 15:30ks esitasid ülesande mälupulgal ja ka presenteerisid selle. Seega on Kolmas isik tegelikult ainuke pakkuja, kes viis asjaomase ülesande lõpule alles töötoa 2. päeval. Siit edasi on Hankija ülesanne need väited tõendatult ümber lükata.

4.5.5. Hankija seletuses, et „*hindamiskomisjon jõudis konsensussele, et hoolimata mõningatest ajalistest nihkumistest kolmandate isikute enda määratud ajaraamis, olid töö eesmärgid siiski täidetud ja töö toimus struktuurselt*“ väljendub kõige ehedamalt see, mida Vaidlustaja oma vaidlustusega ette heidab, nimelt Metoodikast kõrvalekaldumist:

- 1) Hankija mõõnab „*mõningaid ajalisi nihkumisi*“ (tõlgituna inimkeelde: ülesannete täitmisega hilineti);
- 2) hindamismetoodika võimaldab hindeklassi „hea“ (6–8 p) kuuluva hinde anda vaid siis, kui „*ülesanded viiakse läbi ette antud ajaraamis*“;
- 3) Hankija otsustab sellest olenemata, et hilinemist ei tulegi tegelikult arvesse võtta.

See on ehe näide, kuidas Hankija valikuliselt ühe pakkuja puhul jätab hindamisreeglid kohaldamata.

4.5.6. Arendustöötoa 1. ja 2. päev ei olnud kalendaarses mõttes järjestikused päevad, vaid need toimusid lausa viiepäevase vahega (so 1. ja 2. päeva vahele jäi viis täispikka päeva; Kolmanda isiku 1. päev oli 04.02 ja 2. päev 10.02.2025). Mängureeglid ei ole võrdsed, kui ühele pakkujale antakse võimalus presentatsiooniks valmistuda sisuliselt terve nädal, samas kui teised pidid presentatsiooni ette valmistama ja selle läbi viima 1. päeval nõ käigult. Probleem ei seisne mitte üksnes ettevalmistuse ajas, vaid ka võimalustes. Arendustöötuba oli

nn suletud ruum, töötoas osalejad ei tohtinud kontakteeruda töötoaväliste isikutega (vt kutse Riigihanke 2. faasi, lisa 2, seal lk 4 lõpp: „*Arendustöötoa ajal ja kaasuse ülesande sooritamisel ei ole kontakt väljaspool arendustöötoa isikutega lubatud.*“). On ilmne, et Kolmas isik sai vaidlusaluse presentatsiooni eel lausa viie täispikka päeva vältel konsulteerida kellega tahes. Seega on väliste isikutega mittekokkupuutumise nõuet vähemasti kompromiteeritud, kui mitte otse rikutud. Hankija ei ole sellele kahjuks tähelepanu pööranud ja kaalu omistanud.

Arendustöötoa ülesannete esitamine ja esitlemine oli oluline osa arendustöötoa hindamisele kuuluvast tegevusest. Näiteks 3. hindamiskriteeriumi 3. alamkriteerium „Luuu väärtust ja pidevat parendust“ spetsiaalselt hindab ka pakkujate presentatsioone.

Kui Metoodikat korrektselt ja pakkujaid võrdselt kohtlevalt kohaldada, siis ei tohiks hilinenult (faktiliselt *ca* nädal hiljem tehtud) presentatsiooni hindamisel üldse arvesse võtta. Hilinenud presentatsiooni hindamine ei ole aus ega täida oma eesmärki kontrollida pakkuja suutlikkust toimida kitsas ette antud ajaraamis. Hankija on pakkujaid hinnanud erinevalt aluselt. Pikalt ette valmistatud presentatsioonil on võrreldes kohapeal ja käigupealt tehtuga selge eelis, saavutamaks paremat kvaliteeti. Kui Vaidlustajale olnuks teada, et ta ei pea töötoa 1. päeva töid juba samal päeval presenteerima, siis temagi kindlasti kasutanuks seda võimalust, sest see mõistagi võimaldab asjad paremini läbi mõelda, tõsta esinemise taset jne. Muu hulgas neil põhjustel ei ole õige, et Hankija omistas Kolmandale isikule alamkriteeriumis „Luuu väärtust ja pidevat parendust“ 7 punkti. Õige olnuks anda 3 p, maksimaalselt 4 p.

4.5.7. Hankija on arusaamatult viidanud Riigikohtu praktikale, mis puudutab Hankija õigust oma tööd pakkumuste hindamisel korraldada ning kujundada hindamismetoodika tervikuna alles pärast pakkumuste avamist. Antud juhul on Hankija kehtestanud ammendava Metoodika. Hankijal ei olnud voli Metoodikat pakkumuste hindamise käigus „edasi arendada“.

4.5.8. Ehkki Hankija on kinnitanud, et iga pakkumust hinnati „*üksikult vastavalt hindamismetoodikas toodule*“, on ta ikkagi asunud oma vastuses Vaidlustaja ja Kolmanda isiku esinemist arendustöötoas omavahel võrdlema. See on metoodiline ja põhimõtteline viga. Metoodika ei näe ette pakkumuste omavahelist võrdlemist, vaid iga pakkumust tuli hinnata nõ iseenda ja Metoodika peeglis. Hankija pakutud võrdlused on vildakad ka põhjusel, et kui juba võrrelda (ehkki see on eos vale), siis tuleks võrrelda kõiki nelja pakkumust, mitte vaid kahte vaidlusalust. Üleüldiselt jääb nii Hankija vastusest kui ka Põhjendustest mulje, et tegelikult ongi hindamiskomisjon pakkumusi omavahel võrrelnud, mis on aga keelatud.

4.5.9. Hankija on läbivalt hindamiskomisjoni põhjendustele juurde mõelnud, neid edasi arendanud, selgitanud moel, nagu seda hindamiskomisjon ise ei teinud jne. See ei ole lubatav.

Hankija on vastuse lisadena 1 ja 2 esitanud hindamiskomisjoni põhjendused, mis on vaidlustusmenetluse tarbeks tähistatud teatud värvikoodidega. Põhjenduste algversioonides midagi niisugust ei ole. Pole võimalik objektiivselt kontrollida, kas hindamiskomisjon ka päriselt vaatles kõiki neid väljaütlemisi sellises võtmes nagu Hankija on vaidlustusmenetluses seletama asunud (punane = negatiivne; roheline = positiivne; kollane = „*töö, mis on toimunud, kuid ei anna iseenesest hindamiskriteeriumide seisukohast pakkuja tööle mingit lisaväärtust*“).

Arusaamatuks jääb, mis loogikast või põhimõtetest lähtuvalt on Hankija osa lauseid või lauseosi värvinud, aga teised hoopis värvita jätnud.² Hankija on kollaseks värvinud lause „--/ ülesannet, mille tähtaeg oli esimesel päeval, ei esitatud enne teise päeva hommikut“. Tuleb küll nõustuda, et see, kui teatava ülesande esitamise hilineetakse, „ei anna tööle lisaväärtust“, aga see on vaid nõ pool tehest, mündi üks külg. Nimelt ei ole hiline mine neutraalset laadi juhtumine, vaid selge ebaõnnestumine, puudujääk, midagi negatiivset. Nii peaks see lause olema Hankijal värvitud punaseks, kui ta sooviks oma vastloodud värviskeemi tõsiselt võtta.

Ilmekas näiteks on see, kus Kolmanda isikul puhul on lauseosa „Kõik pakkuja meeskonna liikmed panustasid aktiivselt“ märgitud roheliseks, näitamaks selle positiivsust, aga sealsamas kõrval on Vaidlustajat puudutav fraas „Teised meeskonnaliikmed osalesid töörühmades, juhtides arutelusid või panustades sisse“ jäetud üldse värvimata nagu see ei oleks positiivne või ei omaks üldse kaalu.

4.5.10. Käsitledes 2. alamkriteeriumi, on Hankija omistanud Vaidlustajale väite, et asjaomane hindamiskriteerium „on kohaldatav ainult projektijuhi suhtes“. Vaidlustaja ei ole midagi sellist väitnud. Hankija ei ole kas vaidlustusest selles osas aru saanud või tahtlikult moonutab Vaidlustaja mõtteid. Vaidlustuses on küll mh viidatud hindamiskomisjoni tähelepanekutele seoses Kolmanda isiku projektijuhiga, ent sellest ei järeldu otse ega kaudselt, et vähem punkte tuleks anda projektijuhile. Hindamisele kuulus mõistagi pakkuja tiimi kui terviku tegevus, ent projektijuhi vähene kohalolek mõjutas kogu tiimi tööd. Põhjendustest tuleneb, et *Üksikasjalikum ja värskem sisu puudus osaliselt, kuna PM [project manager – projektijuht] osales käimasolevates rühmaaruteludes vähe*. Neid Hankija sõnu silmas pidades on alusetu kriitika Vaidlustaja aadressil, nagu too oleks välja mõelnud väite, et projektijuhi puudumise tõttu kannatas arutelude kvaliteet. Kui Hankija ise on kirjasõnas fikseerinud, et projektijuht „osales rühmaaruteludes vähe“, mistõttu „üksikasjalikum ja värskem sisu puudus osaliselt“, siis sellest tulenebki, et üks viis teiseni (põhjus–tagajärg): liidri eemalolek pärssis arutelude kvaliteeti.

4.5.11. Seoses Hankija vastuse lisadega 3 ja 4 (Eesti Taristuehituse Liidu tegevjuhi avaldus) tuleb toonitada, et see avaldus on sündinud pärast vaidlustuse esitamist. Seega ei ole tegemist autentse pakkumuste hindamise aegse või vahetult sellele järgnevalt antud hinnanguga. Järelikult võivad sellises hinnangus mängida rolli juba hoopis teised kaalutlused kui neutraalne tagasiside nähtule – hinnangu andmise kontekst on tuntavalt teine.

Kõrvaline vaatleja põhimõtteliselt ei saa anda sellist kõikehõlmavat ja absoluutset hinnangut. Vaatleja saab oma rollist ja sellest johtuvaist võimalustest tulenevalt paratamatult anda vaid üldisi, detailidesse mittelaskuvaid ja subjektiivsel üldmuljel rajanevaid hinnanguid. Vaatlejalt ei saa mõistlikult oodata ega eeldada, et ta viib kohapeal läbi tervet riigihankeõiguse spektrit katva õigusteadliku süvaanalüüsi pakkumuste hindamise õiguspärasuse osas selle kõigis finessides. Ka kõige vilunumal riigihankeõiguse spetsialistil võtaks sellise mahu ja sügavusega analüüsi läbiviimine päevi, kui mitte nädalaid.

4.5.12. Kolmanda isiku arvates ei ole vaidlustuskomisjonil selles vaidluses alust teha Hankija hindamisotsuste üle intensiivset kontrolli. See ei ole õige. Kolmas isik on teinud Riigikohtu praktikast „valikulisi järeldusi“.

² Nt on värvita RBE vastuse lk 10 nähtav tagasiside BTP-le: „PM osales käimasolevates rühmaaruteludes vähe“. See on selgelt negatiivne tähelepanek ehk peaks olema punane. RBE aga miskipärast jättis selle kõrvale.

4.5.13. Asjakohatu on Kolmanda isiku viide, et Vaidlustaja ei ole hindamiskriteeriume vaidlustanud. Vajadus hindamiskriteeriume vaidlustada puudus, sest Vaidlustaja ei pea neid kriteeriume ega ka mitte Metoodikat õigusvastaseks. Hindamiskriteeriumide vaidlustamata jätmine ei tähenda, et pakkujal ei võiks hiljem olla etteheiteid selles osas, kuidas hankija on kirja pandud reegleid reaalselt kohaldanud. Kui see nii ei oleks, siis ei tohiks RHS-is sisalduda § 185 lg 2 p-i 7, mis võimaldab pakkumuse edukaks tunnistamise kaudu vaidlustada pakkumuste hindamist.

5. Hankija, Osaühing Rail Baltic Estonia, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. Riigihanke alusdokumentide Lisa 5 „Hindamise kriteeriumid ja hindamismetoodika“³ (Metoodika) sisaldab pakkumuste hindamismetoodikat. Metoodika lk-l 2 kirjeldatakse hindamise terminoloogiat ja terminite sisu järgmiselt:

- hindamiskriteeriumid (nt slaid 4) kirjeldavad hinnatavaid osi, mida pakkuja pakkumuses hinnatakse;
- hindamisskaala (nt slaid 5) kirjeldab, millistele hindamisaluste tunnustele peab pakkumuse sisu vastama tabeli üleval toodud punktivahemikus. Pakkumuse osad võivad vastata sama või erinevate tulpade osadele (nt. tööülesanded on kirjeldatud terviklikult, üksikasjalikult ja tööülesanded vastavad hästi antud projektis nõutud vastutusvaldkondadele);
- hindamisskaalas kirjeldatud erinevad punktid ei ole eraldi osakaaluga alamkriteeriumid, vaid toetavad hindamist üldhinnangu koostamisel.

Hindamiskriteeriumeid on Riigihankes kokku viis, millest vaidlustatud on üksnes kolmanda kriteeriumi ehk „Projektijuhtimise- ja koostöövõimekus“ alla kuuluvat osa hindamisest. Kolmas kriteerium andis maksimaalselt 30% kogu hindamisest ja sellel alusel hindamine toimus üksnes etapis 2.

Kriteeriumi 3 sisunõudeid kirjeldatakse järgmiselt (Metoodika lk 9): „*Projekti töökorraldus ja meetodid töötatakse ja arendatakse välja arendustöötoas. Pakkuja poolt esitatud võtmeisikud peavad osalema arendustöötoas ja demonstreerima projektijuhtimise- ja koostöö võimekust Hankija poolt antud ülesannetes. Lisaks osalevad töötoas Tellija võtmeisikud (sh konsultandid). Hankija hindab projektimeeskonna projektijuhtimise- ja koostöövõimekust, tuginedes hindamisalustele. Täpsemad sisunõuded esitatavale materjalile esitatakse pakkuja arendustöötoas. Koostatud materjal esitatakse Hankijale digitaalselt vormistatuna arendustöötoa lõppedes. Arendustöötoa protseduurid täpsustatakse läbirääkimiste kutses.*”

Kriteeriumi 3 hindamiskriteeriumid ja -skaalad jagunesid järgmiselt: „*Hindamisel hinnatakse projektimeeskonna võimekust:*

- *juhtida ja viia ellu projekt koostöös teiste projektiga seotud osapooltega (osakaal 30%);*
- *ehitada üles usaldust ja teha koostööd⁴ teiste projektiga seotud osapooltega (osakaal 30%);*
- *luua väärtust ja pidevat parendust (osakaal 40%).*“

³ Kättesaadav RHR-is: <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/procurement/7804164/documents/sourcedocument?group=B&documentOldId=17927327>

⁴ Vaidlustaja märkas metoodika eestikeelses versioonis trükkiviga ning korrektne on “koostööd”. See on hõlpsasti tuvastatav RHAD lisa 5 inglise keelsest versioonist, mis kirjeldab kriteeriumit järgmiselt: “Build trust and **collaboration** with other parties involved in the project (30 %)“.

Kriteeriumi 3 hindamisskaalad on kirjeldatud Taotluse esitamise ettepaneku lehekülgedel 10 ja 11. Dokumendi leheküljel 2 selgitatakse, kuidas Hankija hanke- ja hindamismeeskond kasutab skaalat juhendina ja hindamine toimub üldise hinnangu alusel. Hankija hanke- ja hindamismeeskonnas oli 10 ekspertliiget, kes on ka nimeliselt loetletud Taotluse esitamise ettepanekus lk 14.⁵

Konkreetselt, 8 inimesest koosnev nimekiri, on leitav aga Põhjendustest (vastuse lisad 1 ja 2). Lisaks osalesid hindamisel hindamiskomisjoni välised eksperdid vastavalt Taotluse esitamise ettepaneku lk 14-15 märgitule.

Arendustöötubade läbiviimine ja hindamise protsess oli lühidalt järgnev. Üks päev enne esimese arendustöötoa algust (03.02.2025) viidi läbi hindamiskomisjonile ning teistele arendustöötoas osalevatele Hankija ekspertidele põhjalik ettevalmistav töötuba, kus tutvustati arendustöötubade eesmärke ning Hankija rolli arendustöötubades, arendustöötubades käsitletavaid teemasid, ülesandeid, oodatavaid tulemusi, hindamiskriteeriume ning hindamismetoodikat. Täpsemalt käidi läbi hindamise protseduur ning selgitati, millele hindamisel vastavalt hindamiskriteeriumidele ja Metoodikale (RHAD Lisa 5) tähelepanu pöörata ning mida pakkujate puhul ei hinnata. Lisaks viidi läbi põhjalik selgitus Hankija poolsete ekspertide rollist ning selgitati mida töötubades vältida (nt vahetu tagasiside andmine pakkujale töötubade ajal ja pausidel). Pärast iga toimunud töötuba kogunes hindamiskomisjon arutlemaks arendustöötoas toimunut, lisaks täiendavalt pikem arutelu pärast kõikide pakkujate esimest töötoa päeva ning pärast kõikide pakkujate teist töötoapäeva toimus esmane hindepunktidega hindamine, mida täpsustati veel täiendavalt kommentaaride ja tagasisidega. Viimaks koostas ja kinnitas hindamiskomisjon tulemused ja otsuse, millele lisati lisa 2 (Põhjendused - vaidlustuskomisjonile kättesaadav RHR-is.⁶).

Arendustöötubade läbiviimisest ja hindamiskomisjoni koosolekutest võttis osa ka erapooletu vaatleja T.T. (Eesti Taristuehituse Liidu tegevjuht) vastavalt RHAD Lisa 2 Taotluse esitamise ettepaneku lk 15 märgitule, kes koostas erapooletu vaatleja avalduse, mis on lisatud lisana 3 ja selle eestikeelne tõlge lisas 4. Olulisem lisatud dokumendist on erapooletu vaatleja järeldus sellest, et „hankeprotsess viidi läbi professionaalselt, vastavalt hanketeatele ja dokumentidele. Protsess oli objektiivne, erapooletu, õiglane ja mittediskrimineeriv. Erapooletu vaatlejana ei ole mul hankemenetluse kohta märkusi.“ Erapooletu vaatleja hinnang on oluline tõend RHS § 3 põhimõtete järgmise tuvastamiseks.

Oluline on panna tähele, et Vaidlustaja on rebinud kontekstist välja üksikuid lauseid või koguni lauseosi, mis toetavad tema positsiooni, kuid hindamine toimus kogumis. See tähendab, et alamkriteeriumid andsid võimaluse mõista, mida hindamiskomisjon jälgis ja hindas, kuid kogu arendustöötoa tegevus kuulus hindamisele tervikuna ja selle kunstlik tükeldamine ei ole korrektne.

5.2. Riigikohus on asja 3-20-1198 p-s 20 leidnud, et „*hindamiskomisjonile peab jääma vabadsus oma tööd korraldada, muutmata hindamiskriteeriume ega nende osakaale. /.../ Hankijatel ei ole kvalitatiivse hindamise kriteeriumidesse võimalik kirja panna kõiki detaile,*

⁵ Kättesaadav RHR-is: <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/procurement/7804164/documents/sourcedocument?group=B&documentOldId=17927350>

⁶ Originaal kättesaadav RHR-is: <https://riigihanked.riik.ee/rhrweb/#/procurement/7804164/documents/document?group=B&procurementDocId=17999225> ja tõlked: <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/procurement/7804164/documents/document?group=B&procurementDocId=18023806>

mis võivad hindamisel oluliseks osutada. Vajaduse korral võib aga jätta metoodika ka ette kindlaks määramata ja kujundada see tervikuna alles pärast pakkumuste avamist (Euroopa Kohtu otsus asjas nr C-6/15: Dimarso, p-d 27-31; C-252/10 P: Evropaiki Dynamiki, p 35). Hindamismetoodika kohandamise õigus annab hankijale pakkumuste hindamisel suurema otsustusruumi kui pakkumuste vastavuse kontrollimisel (vrd kolleegiumi otsus nr 3-19-1464/41, p 13).“ Seega kuigi hindamiskomisjon on püsinud etteantud Metoodikas, on hindamiskomisjonil vabadus kujundada ja kohandada Metoodikat ka alles pärast pakkumuste avamist kui vaidlustuskomisjon peaks leidma, et hindepunktide andmisel on väljutud Metoodikast. Samas otsuses on kohus sedastanud ka asjaolu (p-s 18), et „kriteeriumid peavad võimaldama objektiivset hindamist (kolleegiumi otsus nr 3-17-2718/30, p 22), kuid nõustuda tuleb VAKO ja kohtutega, et hindamisel ei saa subjektiivsust kunagi täielikult välistada. Hindamiskriteeriumid ei pea olema detailsed ega sisaldama alakriteeriume.“

Hindamiskriteeriumite objektiivne kohaldamine on tagatud läbi selle, et arendustöötubade sooritusi hindas 8 oma ala eksperti hindamiskomisjonis⁷ ning neid toetasid veel täiendavalt hindamiskomisjoni välised eksperdid alliansshangete valdkonnas vastavalt RHAD Lisa 2 Taotluste esitamise ettepaneku lk 14-15 märgitule. Käesoleva dokumendi lisas 5 on kaasatud Vison Oy ja BrainTeam OÜ ekspertide varasem kogemus alliansshangetes, mis kinnitab nende pädevust hindamisprotsessi toetamiseks. Hindamisprotsessi rohkemate isikute ja erialaspetsialistide kaasamine maandab ühe inimese otsustusega seotud subjektiivsust ning annab hindamise tulemusele laiemat tagapõhja.⁸

Käesoleval juhul palub Vaidlustaja sekkuda ulatuslikult hindamiskomisjoni hindamisotsusesse, kuid selleks puudub vaidlustuskomisjonile ja kohtutel õigus ja ka põhjus. Komisjon on oma tööd teinud vastavalt Metoodikale ning põhjendanud seda piisavalt. Vaidlustaja esitatud üksikud laused ja fragmendid üksnes negatiivsest tagasisidest Kolmanda isiku tööle ja ainult positiivsest tagasisidest Vaidlustaja endale tööle ei anna alust vaidlustust rahuldada. Komisjonil oli avar kaalutlusruum leidmaks, et Vaidlustaja töö ei ole Metoodika kohaselt kõrgemate hindepunktide tunnustele vastav ning Kolmandate isikute töö jällegi on.

Riigikohus on leidnud asja 3-20-1198 p-s 21, et „*hindamiskriteeriume tuleb kohaldada objektiivselt ja ühetaoliselt kõigi pakkujate suhtes (Euroopa Kohtu otsus asjas nr C-19/00: SIAC Construction, p 44). /.../Mida üldisemad on hindamiskriteeriumid ja -metoodika, seda avaram on hankija hindamisruum ning seda põhjalikumad peavad läbipaistvuse tagamiseks olema hinnete põhjendused. Kui RHAD-s kehtestatud hindamismetoodika sisaldab täpseid hinnete kirjeldusi, võivad need tagada piisava läbipaistvuse ka ilma hinnete hilisema põhjendamiseta.*“ Hankija on põhjendanud ulatuslikult, koguni 14 leheküljel, kõikide pakkujate tööd arendustöötubades viisil, mis võimaldaks igal pakkujal mõista oma töö positiivseid ja negatiivseid omadusi ning neid soovi korral ka teiste pakkujate tagasisidega võrrelda. Hankija on veendumusel, et esitatud tagasiside on põhjalik ning selgesti jälgitav igaühele, kes seda loeb.

Hindamiskomisjon on pakkujate tegevust hinnanud üksnes iga pakkuja suhtes üksikult vastavalt Metoodikas toodule. Pakkumuste hindamisel on hindamiskomisjon taganud seega võrdse kohtlemise ja objektiivsuse, kontrollides seeläbi pakkujate (sh vaidlustaja)

⁷ Käesoleva dokumendi lisades 6 ja 7 on kirjeldatud algne planeeritud 9-liikmeline hindamiskomisjon, kuid lõplik 8-liikmeline komisjoni koosseis on tuvastatav otsuse lisast 2 ehk käesoleva dokumendi lisadest 1 ja 2.

⁸ K. Matteus. § 117 komm 11. M.A. Simovart, M. Parind (toim). Riigihangete seadus. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn, Juura 2019.

kompetentsi ja võimekust mõista eelseisva projekti eripärasid ja meeskonnatööd. Eelnevast tulenevalt ei saa Vaidlustaja arendustöötoas osalemist hinnata hindamiskomisjon kõrgemalt, kui otsuses märgitud hindepunktide vääriliselt. Hindamiskomisjoni hinnangul on Metoodika piisavalt selge, et tagada objektiivne hindamine ja RHS § 3 üldpõhimõtted. Asjaolu, et Vaidlustaja ei nõustu Hankija Põhjendustega, ei ole aluseks vaidlustatud otsuse kehtetuks tunnistamisele.

5.3. Selleks, et luua ühtlane arusaam ja kontekst Põhjendustest ning Vaidlustaja ja Kolmanda isiku hindamisest, lisab Hankija vaidlustusele vastates mõlemad põhjendused alakriteeriumis kõrvuti, et oleks võimalik kogumis märgata sarnasusi ja erinevusi. Esmalt toetab see hindamiskomisjoni tööpõhimõtet, mille kohaselt hinnati tegevusi tervikuna, mitte üksikute tagasiside fragmentide alusel. Samuti on see abiks mõistmaks laiemalt ka asjaolu, et Vaidlustaja sooritus arendustöötoas oli märgatavalt nõrgem Kolmanda isiku sooritusest, mistõttu hindepunktide vahe on selgelt põhjendatud ja tuvastatav hoolimata asjaolust, et tegelikkuses pakkujate tegevust hindamise protsessis omavahel ei võrreldud. Hindamismetoodika ei näinud ette hindamisel pakkujate soorituse võrdlemist, mistõttu hindamiskomisjon seda ka ei teinud. Sellegipoolest olukorras, kus Vaidlustaja taotleb Kolmandate isikute punktide langetamist Vaidlustaja enda punktidest kohati oluliselt madalamale, on asjakohane hinnata ka kahe soorituse tagasisidet sellest vaatenurgast, kumb töö oli selle põhjal tugevam. Oluline on hindamist kontrollida põhjenduste kogumis.

Põhjendused sisaldavad nii positiivseid kui ka negatiivseid aspekte pakkujate tegevusest arendustöötubades ning nagu on kirjeldatud Metoodikas (lk 2), võivad pakkumuse osad jaguneda samadesse või erinevatesse osadesse/veergudesse (nt ülesanded on väga põhjalikud ja konkreetse ning vastavuses nõuetega). Põhjendustes kirjeldatakse üksikasjalikult pakkujate sooritust iga hindamiskriteeriumi suhtes, et võimaldada pakkujatel hinnata oma sooritust võrreldes edukate pakkujatega RHS § 47 lg 4 p 3 mõttes ja saadud hindeid. Põhjendustes on kirjas kõik, mida hindamiskomisjonil on pakkujate töö kohta öelda. Hankija ei lisa seega käesolevaga Põhjendustele midagi uut.

5.4. Hankija on seisukohal, et pakkujad peavad olema aru saanud, et hindamisskaala (Metoodika dokumendis tabeli päises määratud „Nõrk“, „Rahuldav“, „Hea“, „Suurepärase“) erinevad punktid ei ole hindamise alakriteeriumi (Metoodika dokumendi tabelis halliga märgitud alakriteerium) eraldi kaalutud veelkordsed alamkriteeriumid, vaid hindamisskaala kirjeldused on juhiseks ja hindamine toimub üldise hinnangu alusel (Metoodika lk 2). Kohtupraktika mõttes on tegemist sisulise hindamismetoodikaga, mida võib vajadusel jätta ka ette kindlaks määramata ja kujundada see tervikuna alles pärast pakkumuste avamist, kuid selgitame, et hoolimata sellest võimalusest jäi hindamiskomisjon täielikult seatud Metoodika juurde, mis on ka Põhjendustest tuvastatav. Hindamisskaala tekst (paksus kirjas) on kirjutatud nii, et pakkujad näeksid hõlpsasti, kuidas Põhjendused jagunevad ja mis osad vastavad Metoodikale.

5.5. Vaidlustaja valis 14-leheküljelisest põhjendustest välja üksikud laused väites, et nende alusel tuleks Kolmanda isiku punkte vähendada ja sarnase metoodika kohaselt suurendada tema enda punkte. Vaidlustaja väited põhinevad hindamiskriteeriumide ja Põhjenduste ekslikul tõlgendusel. Vaidlustaja ei ava omalt poolt Põhjenduste tegelikku teksti. Vaidlustaja on valinud markeerida üksnes enda tagasiside positiivsed osad ning Kolmanda isiku tagasiside negatiivsed osad.

Hankija lisab vastusele Põhjenduste inglise keelse ja eesti keelse versiooni, millel on värviliselt märgitud nii Kolmanda isiku tagasiside kui ka Vaidlustaja tagasiside (lisas 1 inglise keelne märgistatud seletuskiri ja lisas 2 eesti keelne märgistatud seletuskiri). Nii lisatud seletuskirjades kui ka käesolevas dokumendis on punasena märgitud tagasiside negatiivne, rohelises kirjas tagasiside positiivne ja kollases kirjas tagasiside kirjeldab pakkuja tööd, mis on toimunud, kuid ei anna iseenesest hindamiskriteeriumide seisukohast pakkuja tööle mingit lisaväärtust.

5.6. Kolmanda hindamiskriteeriumi alamkriteerium 1

5.6.1. Kolmandale isikule omistati kolmanda kriteeriumi esimese alamkriteeriumi alusel 7 hindepunkti 10 punkti skaalal, kusjuures tegemist oli hindepunktide skaalal „Hea 6-8 punkti“ väärilise sooritusega arendustöötoas.

On ebaõige ja kontekstist välja rebitud Vaidlustaja viide, mille kohaselt ei väärinuks Kolmas isik „hea“ skaalal hindepunkte, kuna eesmärgid ei olnud selged. See on selgelt eksitav järeldus järgmisest tagasisidest: *„Ülesande eesmärkide läbiminetöötamine toimus rühmades pärast tööga alustamist. Pärastlõunaks tundus enamik eesmärke olevat selged, välja arvatud ülesande nr 4, tootmisega seotud alameesmärk, mida arvestati üldisel tasandil.“* Seega juba ainuüksi grammatiliselt tõlgendades on ilme, et esiteks olid eesmärgid olemas, neist üks alaeesmärk oli olemas üldisel tasandil. Kusjuures hindekskaalal märgitud iseloomustus nõuab „hea“ skaalal, et ülesannet eesmärgid oleksid läbi käidud kõikide meeskonnaliikmetega ning töö oleks korraldatud ja suunatud eesmärgi saavutamisele. Seega eesmärkide olemasolu iseseisvalt ei olegi hindamisel aluseks, vastupidiselt sellele, mida Vaidlustaja püüab vaidlustuses näidata. Seega ei nõustu Hankija Vaidlustaja seisukohtadega leides, et eesmärkide saavutamisele suunatud töö toimus vastavalt Metoodikale ka olukorras, kus üks alaeesmärk oli üldisemale tasemele jäänud selleks ajahetkeks. Selle kinnituseks tagasisidest komisjon ka järgmist: *„Teisel päeval juhendas PM antud ülesandeid täpsemalt ja grupid võtsid seda arvesse. Eesmärgid vaadati läbi ja arutati kõigis rühmades ning kogu töötoa jooksul vaadati neid läbi korduvalt.“* See viitab asjaolule, et Kolmas isik olid selgelt eesmärkidele pühendunud ning arutasid neid järjepidevalt kogu töötoa jooksul.

5.6.2. Vaidlustaja tegevus arendustöötoa ülesande eesmärkide seadmisel ja töö korraldamisel on saanud rohkem negatiivset tagasisidet, mistõttu on omistatud ka Kolmanda isikuga võrreldes üks hindepunkt vähem, kuigi hindamiskomisjon pidas asjakohaseks jääda samale, „hea“ skaalale. See näitab, et hindamiskomisjon kaalutles põhjalikult ka iga hindekskaala siseselt põhjendusi, nende mõju ja olulisust ning omistas selle tulemusel ka vastavad hindepunktid.

5.6.3. Sarnaselt eelnevale on Vaidlustaja ka vaidlustuse viidanud, nagu hindekskaala „Hea 6–8 punkti“ poleks asjakohane tulenevalt asjaolust, et Kolmas isik ei ole kinni pidanud tähtaegadest. Hindamisskaala punkt *„Ülesanded viiakse läbi kokkulepitud viisil ning ette antud ajaraamis“* tähendab enamasti, kui ülesande täitmist. See tähendab, et pakkuja tagab kokkulepitud töö (kogu töötoa ajal töötamine, mitte ainult konkreetse ülesande täitmine) ja vaba aja kasutamise (pakkuja kasutab kogu töötoa aega täielikult, mitte ainult ühte osa töötoast). Need hindamiskriteeriumid, nagu ka teised selle alamkriteeriumi hindamiskriteeriumid, kehtivad mõlemal päeval tehtud töö kohta.

Arendustöötoa esimesel päeval tutvustatud Hankija poolt antud ajakava kohaselt pidid

ülesanded olema Hankijale esitatud teisel arendustöötoa päeval hiljemalt kell 15:30, mida ka tagasiside kohaselt tehti. Üksnes neljanda ülesande puhul pidi ülesande mälupulgal üle andma esimese töötoa päeva lõpuks, kuid ettekande toimumise aeg ei olnud sätestatud Hankija poolt. Välja toodud märkus puudutas ettekande tegemist, mitte ülesande esitamata jätmist. Faktiliselt andis Kolmas isik esimese töötoa päeva lõpus kell 15:30 üle neljanda ülesande mälupulgal, misjärel esitleti seda ülesannet teise töötoa päeva alguses. Sarnaselt tegutsesid ka teised pakkujad (sh Vaidlustaja ise), kui olid oma ajakavas ettekannete aja vastavalt määratlenud. Muus osas (kui lisas 6 ja 7 märgitud dokumentides) pidid pakkujad ise looma päevakava- ja struktuuri, millest kinni pidamist hindamiskomisjon ka jälgis ning tagasisidestas. Hindamiskomisjon jõudis konsensusesele, et hoolimata mõningatest ajalistest nihkumistest Kolmandale isikule enda määratud ajaraamis, olid töö eesmärgid siiski täidetud ja töö toimus struktuurselt. Vaidlustaja vastuväited selles küsimuses ei arvesta kogu antud tagasisidet.

5.6.4. Kui vaadelda sama alamkriteeriumi tagasisidet, mis anti Vaidlustajale, siis on taas märgata selgelt erinevust ja tegevuse kvaliteeti kahe pakkuja töös. On ilmne, et Vaidlustaja, kelle tagasiside oli läbivalt negatiivne osas, mis puudutas antud ülesannete eesmärkide seadmisel ja/või töökorralduse struktuuri koostamisel arvestamist ette antud ajaraamistikuga, ei saa olla võrdne või parem kolmandate isikute tegevusest. Hindamiskomisjon selgitas, et kuigi Kolmas isik pidi kohandama ajakava, siis saavutati meeskonnatööga vajalikud eesmärgid ülesannete täitmisel.

5.6.5. Kokkuvõtlikult on Hankija seisukohal, et hindamiskomisjon on korrektselt rakendanud kolmanda kriteeriumi esimese alamkriteeriumi Metoodikat ja sellega koos olevat hindamisskaalat ning toetavaid iseloomustusi, millele pakkuja tegevus töötoas pidi vastama. Hindamiskomisjon on asjatundlikult ja põhjalikult põhjendanud, miks Kolmandale isikule isikutele omistati esimese alamkriteeriumi „Juhtida ja viia ellu projekt koostöös teiste projektiga seotud osapooltega“ alusel 7 hindepunkti ja Vaidlustajale 6 hindepunkti. Samuti on tuvastatav, et pakkujate puhul jälgiti samu tegevusi ehk pakkujaid koheldi igati võrdselt.

5.7. Kolmanda hindamiskriteeriumi alamkriteerium 2

5.7.1. Kolmandale isikule omistati teise alamkriteeriumi alusel 8 hindepunkti 10 punkti skaalal, kusjuures tegemist oli hindepunktide skaalal „Hea 6–8 punkti“ väärilise sooritusega arendustöötoas.

Vaidlustaja on valdavalt positiivsest tagasisidest toonud esile üksikud laused, millele tuginedes väidab, et õiglane olnud Kolmandale isikule omistada käesolevas alamkriteeriumis hindepunkte vahemikus hindekskaalal 0–3. Hankija sellega kindlasti ei nõustu leides taas, et Vaidlustaja on jõudnud üksikute lausete analüüsimisel ebaõigetele järeldustele hindamiskomisjoni tagasisidest ja selle mõjust hindepunktide omistamisele.

Vaidlustuse selgitab Vaidlustaja, et olukorras, kus töörühma juht (projektijuht) lõi rühma aruteludes kaasa vaid vähesel määral, siis kannatas sellest ka arutelude kvaliteet. Sellist tagasisidet Hankija andnud ei ole, mistõttu Vaidlustaja järeldus on ennatlik. Vaidlustaja selgitas täiendavalt, et „*Kui projektijuht on töö kvaliteeti kahjustaval määral vajaka, siis ei ole see avatud ja kaasav töökultuur ega teeni vastastikuse usalduse tekkimist.*“ Vaidlustaja väidab ekslikult, et hindamiskriteerium on kohaldatav ainult projektijuhi suhtes. Hindamiskriteeriumid kehtivad kogu projektimeeskonnale. Sellest tulenevalt on Hankija tagasisidestanud Kolmandale isikule ka laialdaselt positiivset tagasisidet just meeskonnatöö

osas tervikuna, mis korvas selgelt asjaolu, et projektijuht ei olnud maksimaalselt kaastatud. Hindamiskomisjon märkis näiteks järgmist: „*Kõiki inimesi koheldi võrdselt, sealhulgas pakkuja enda meeskonnas, mis oli suuresti integreeritud. Meeskond tundus olevat teadlik oma meeskonnakaaslaste tugevatest külgedest ja püüdis vastutust vastavalt sellele jaotada. /.../ Meeskond tegutses avatud ja tunnustavalt. Nende suhtlemisstiil oli soe ja inimestele orienteeritud.*“ See tagasiside kogumis ülejäänud põhjendustega andis selge pildi sellest, et meeskonnatöö raames loodi vastastikust usaldust peamiselt avatult, kaasavalt ja tunnustatavalt. Puudub mistahes alus ja õigustus eraldada meeskonnast projektijuht isiklikult ning sellest tulenevalt hindepunkte vähendada, kui hindamismetoodika sellist erisust ette ei näe, seega Vaidlustaja argumentatsioon selles küsimuses ei ole kooskõlas RHAD-ga.

5.7.2. Vaidlustajale antud tagasisidest tuleneb selgelt välja erisus Vaidlustaja ja Kolmanda isiku soorituse vahel. Vaidlustajale antud tagasisidest kumab läbivalt välja asjaolu, et kuigi üksikliikmed toimetasid asjakohaselt, siis meeskonnatöö kogumis ei vastanud ootustele. On ilmne, mille tulemusel kujunesid näiteks ainuüksi nende kahe soorituse vahel sama hindeskaala erinevates otstes antud hindepunktid. Samuti muudab etteheite kummastavaks asjaolu, et Vaidlustajale oli tagasisidena ka märgitud, et projektijuhi osalus ei olnud läbiv: „*Läbivalt mõlema töötubade päevadel osales PM rühmatöös aeg-ajalt.*“

Vaidlustuses käsitleb Vaidlustaja väidet, mille kohaselt Hankija tagasisidestas Kolmandale isikule, et nad jätsid osa ekspertide teadmistest ja sellest loodavast potentsiaalsest väärtusest kasutamata. Vaidlustaja tõi välja ka, et osad tööühma liikmed jäeti ühel hetkel lihtsalt omapäi, ilma juhendust ja toetust andmata. Hankija on seadnud vastava hindeskaala kirjeldusena järgneva: „*Tulemuste saavutamiseks arvestatakse erinevate osapoolte ja/või ekspertide pädevusi, tugevusi ja sisulisi teadmisi.*“ Vaidlustaja on ise lisanud sellele täienduse „*täielikult*“ [arvestatakse], mis ei ole korrektne. Vaidlustaja ega Hankija ei saa peale pakkumuste esitamise tähtaega asuda RHAD-s märgitud muutma vastavalt sellele, kuidas parem sõnastus sobituks argumentatsiooniga.

Seega ei ole Vaidlustaja käsitlus sellest, et hindeskaalal „Hea 6–8 punkti“ pidi olema arvestatud täielikult kõikide pädevustega. Ka kõrgemal hindeskaalal on kirjeldus, mille kohaselt „*Tulemuste saavutamiseks arvestab erinevate osapoolte ja/või ekspertidega ning kasutab mitmekülgset nende pädevusi, tugevusi ja sisulisi teadmisi.*“ Mitte ühelgi hindamismetoodika iseloomustusel ei ole viidatud täielikule või ideaalsele teadmiste ja pädevustele kasutamisele vastupidiselt vaidlustaja väidetele. Seega isegi olukorras, kus Hankija tagasisidestas Kolmandale isikule asjaolu, et rühmade suurused varieerusid ning osa potentsiaalset jäi kasutamata, ei anna alust ülejäänud positiivse tagasiside kontekstis vähendada hindepunkte. Kolmas isik tegi silmapaistvalt hea soorituse, mistõttu omistati selles alamkriteeriumis ka hindeskaala 6-8 puhul maksimaalne ehk 8 hindepunkti.

5.7.3. Võrdlusena võib kõrvale tuua Vaidlustajale antud tagasiside, mille kohaselt ekspertide rollidele ei pööratud piisavalt tähelepanu, kõikide ideedega ei arvestatud jne. On märgata selgelt negatiivse tonaalsusega tagasiside Vaidlustajale, mis oli jällegi sama hindeskaala „Hea 6-8 p“ teises otsas olev sooritus. Hankija on läbipaistvalt ja ausalt hinnanud alamkriteeriumis märgitud osa sooritusest ning hindepunkte on jagatud õiglaselt.

5.7.4. Kokkuvõtlikult on Hankija seisukohal, et hindamiskomisjon on korrektselt rakendanud Metoodikat ja sellega koos olevat hindamisskaalat teise alamkriteeriumi hindamisel ning toetavaid iseloomustusi, millele pakkuja tegevus töötoas pidi vastama. Hindamiskomisjon on

asjatundlikult ja põhjalikult põhjendanud, miks Kolmandale isikule omistati teise alamkriteeriumi „*Ehitada üles usaldust ja teha koostööd teiste projektiga seotud osapooltega*“ alusel 8 hindepunkti ja Vaidlustajale 6 hindepunkti. Samuti on tuvastatav, et pakkujate puhul jälgiti samu tegevusi ehk pakkujaid koheldi igati võrdselt.

5.8. Kolmanda hindamiskriteeriumi alamkriteerium 3

5.8.1. Kolmandale isikule omistati kolmanda alamkriteeriumi alusel 7 hindepunkti 10 punkti skaalal, kusjuures tegemist oli hindepunktide skaalal „Hea 6–8 punkti“ väärilise sooritusega arendustöötoas.

Vaidlustaja on vaidlustuses leidnud, et õiglane olnuks Kolmandale isikule omistada kolmandas alakriteeriumis 3 hindepunkti. Hankija selle seisukohaga ei nõustu, kuivõrd Vaidlustaja välja toodud fragmendid tagasisidest ei toeta Vaidlustaja argumentatsiooniliini selles küsimuses.

Vaidlustaja on vaidlustuses selgitanud, et Kolmanda isiku tagasiside kohaselt nende väärtuseloome tulenes osaliselt Hankija enda panusest, aga mitte Kolmanda isiku panusest, kelle ülesanne see arendustöötoas tegelikult oli. Vaidlustaja pidas eriti kriitiliseks ja kõnekaks tagasiside lauseosa „*suurt lisandväärust ei pakutud ega arendatud ka tulemusi ühiselt edasi*“. Hankija ei nõustu Vaidlustaja järeldustega ning suunab põhjendustega kogumis arvestama. Näiteks on Hankija avaldanud tagasisidena Kolmandale isikule järgmist: „*Pakkuja lõi väärtust, kogudes aktiivselt rühmatöös ideid ja töötas nendega üldisel tasandil edasi. Esimesel päeval tutvustati ka ideid, mis projektile selgelt kasu tooksid. Näiteks seoses testimise ja kasutuselevõttuga tegi pakkuja kindlaks väga olulised punktid, määratledes BP piirid viisil, mis on kooskõlas pigem terviklõigu kui tarnitava lõigu osas, aidates vältida hilisemaid probleeme kasutusloa saamisel. Teine väärtuslik idee oli dünaamilise testimise ja integreerimise paralleelne elluviimine. Samuti pakkusid pakkuja välja mitmeid projekteerimise lahendusi, mis võiksid kliendile eelarve mõttes kasu tuua, kuigi polnud päris selge, kas neid lahendusi saab kasutada. Töötubade päevadel toimusid peegeldamise sessioonid, mis keskendusid osalejate mõtetele või rühmatöö edenemisele, aidates tuvastada mõningaid parendusvõimalusi.*“

Seega on Kolmanda isiku sooritus olnud igati väärtuslik ja tugev ning üksikud tagasiside osad sellest, et tööpäevade vahelisel ajal ei toimunud näiteks edasiarendusi, ei anna edasi tervikpilti. Piisav ja väärtust loov areng toimus töötubades kohapeal ja see oli hankija jaoks piisav selleks, et omistada määratud arv punkte.

5.8.2. Vaidlustuses toob Vaidlustaja esile, „*üks ja sama asi ei saa samaaegselt olla hea ja selge ning samas ka vajada edasiarendamist ja tekitada mitmeid küsimusi*.“ Hindamiskomisjon annab tagasisidet väga paljude osade kohta pakkujate sooritusest, millest kõik ei pruugi olla esiteks aluseks hindepunktide kujunemisele ja teiseks ei pruugi need mõjutada alati sama kaaluga hindepunktide andmist. Ka käesoleval juhul on Vaidlustaja toonud esile üksikud laused, mis kontekstita võiksid justkui mõjuda halvasti, kuid selliselt toimimine ei ole asjakohane. Soorituse hindamine on üks tervik, mistõttu tuleb kogu hindamiskomisjoni tagasisidet vaadata kogumis. Vaidlustaja markeeritud lausele „osa tulemusi jäi üldisemale tasemele“ eelnes läbivalt positiivne tagasiside: „*Enamik tulemusi täitis eesmärgid üsna kõrgel tasemel. Ühistöö tulemusi esitleti teisel töötoa päeval üsna selgelt, demonstreerides arusaamist esitletavast sisust.*“ Seega asjaolu, et mõned tulemustes olid üldisemad, ei

varjutanud üldpilti sellest, et enamik tulemusi olid kõrgetasemelised. Viidatud negatiivne tagasiside on toonud esmalt Kolmanda isiku maksimaalse skaala asemel skaalale „Hea 6-8 p“ ning ka sellel hindekskaalal on omistatud mitte maksimaalne, vaid keskmine hindepunktide arv. Oleks põhjendamatu omistada veelgi vähem hindepunktide kõrgetasemelise soorituse eest.

5.8.3. Kokkuvõtlikult on Hankija seisukohal, et hindamiskomisjon on korrektselt rakendanud Metoodikat ja sellega koos olevat hindamisskaalat kolmanda alamkriteeriumi hindamisel ning toetavaid iseloomustusi, millele pakkuja tegevus töötoas pidi vastama. Hindamiskomisjon on asjatundlikult ja põhjalikult põhjendanud, miks Kolmandale isikule omistati kolmanda alakriteeriumi „*Luua väärtust ja pidevat parendust*“ alusel 7 hindepunkti. Samuti on tuvastatav, et pakkujate puhul jälgiti samu tegevusi ehk pakkujaid koheldi igati võrdselt.

5.9. Kolmanda hindamiskriteeriumi alamkriteerium 3

5.9.1. Vaidlustajale omistati kolmanda alamkriteeriumi alusel 5 hindepunkti 10 punkti skaalal, kusjuures tegemist oli hindepunktide skaalal „Rahuldav 3-5 punkti“ väärilise sooritusega arendustöötoas.

Vaidlustaja on vaidlustuses esitanud seisukoha, mille kohaselt pidanud Hankija hindama Vaidlustaja tööd hindekskaalal „Hea. 6–8 p“ ning seda vähemalt 7 p tasemel. Hankija selle käsitlusega ei nõustu juba üksnes eespool toodud selgituste tõttu Kolmanda isiku sooritusele antud põhjenduste osas, mis iseenesest juba näitab kahe soorituse tasemevahet. Vaidlustaja sooritus ei vasta mingil juhul kõrgemale hindepunktide arvule, kuna tegemist ei olnud hea sooritusega kolmanda alamkriteeriumi kohaselt. Esitatud tagasiside on valdavalt negatiivne ja välja toodud positiivsed osad sooritusest ei ole niivõrd suure mõjuga üldise tagasiside kontekstis, et aitaks katta vajakajäämisi märkimisväärses ulatuses.

5.9.2. Vaidlustaja on vaidlustuses toonud välja üksikuid fragmente lausetest ja üksikuid lauseid ilma kontekstita. Üldise tagasiside negatiivsuses saab veenduda selgelt kõikide põhjendustega tutvudes. Vaidlustaja sooritus oli läbivalt pealiskaudne ehk kogu sooritus oli üldisel tasemel ning seda ei korva asjaolu, et Vaidlustaja on õppimisvõimeline. Iseäranis kõnekas on märkus, mille kohaselt „*Pakkuja lõi grupitöös väärtust peamiselt üldisel tasandil /---/“ ja kaks lauset koos annavad tegeliku tervikpildi: „Võimalike lahenduste kohta, mida saaks rakendada, ei jagatud palju üksikasju. Väärtuse loomise tuvastamiseks vajasisid nad sageli kliendi suunamist, et hakata mõtlema projekti vajadustele.*“

5.9.3. Vaidlustaja on samuti ekslikult järeldanud, et järgmine tagasiside on tema jaoks positiivne, kuigi tekstist nähtub, et Vaidlustaja tegevus on toonud kaasa vaid väikeseid parandusi, mis üldpilti oluliselt ei toeta: „*Töötubade päevadel toimusid üldised peegelduse sessioonid, mis aitasid keskenduda mõnele kitsamale edasiarendusele.*“

Põhjendus „*Teisel päeval püüdis pakkuja mõista strateegilise materjalide hankimise ideid, põhimõtteid ja erinevaid aspekte, eriti logistika vaatenurgast, täiustades neid järkjärgult ja demonstreerides oma õppimisvõimekust.*“ ei tõenda Vaidlustaja töö tippaset. Vaidlustaja on eelmisele tekstile lisanud järgmise tsitaadi: „*Üldiselt mõistsid nad, et raudtee läbipaistev ja paindlik valmimine on kliendi jaoks peamine prioriteet.*“ Lauseid kombineerides püüdis Vaidlustaja esitada põhjendusi Vaidlustaja seisukohast paremal viisil. Kuid tegelikkuses on olukord vastupidine, kuna tekstist nähtub, et Vaidlustaja on tegutsenud, kuid ei ole saavutanud

hindamiskriteeriumide mõttes lisaväärtust.

5.9.4. Teksti tervikuna vaadates on Vaidlustaja tulemus negatiivne: „Teisel päeval püüdis pakkuja mõista strateegilise materjalide hankimise ideid, põhimõtteid ja erinevaid aspekte, eriti logistika vaatenurgast, täiustades neid järkjärgult ja demonstreerides oma õppimisvõimekust. Isegi kui nad kaalusid riske ja võimalusi seal, kus võimalik, ei toonud nende panus kogu projektile märkimisväärt kasu. Mõnes rühmas ei olnud teatud tuvastatud väärtuselemendid ülesande tulemuste puhul selgelt arvestatud. Üldiselt mõistsid nad, et raudtee läbipaistev ja paindlik valmimine on kliendi jaoks peamine prioriteet.” Eeltoodust nähtub, et Vaidlustaja on üksikute lausete väljavalimisega püüdnud anda oma tegevusest paremat pilti, kui põhjendustest nähtub. Selline teguviis ei ole aga kohane ega kooskõlas Metoodikaga, mis eeldab terviku hindamist.

5.9.5. Lisaks on asjakohane tulla tagasi ka Kolmanda isiku tagasiside juurde, mida kõrvutades Vaidlustaja tagasisidega ilmneb, et soorituste vahe on märkimisväärne. Nii negatiivse kui ka positiivse tagasiside hulk ja olulisus, kui ka lõpptulemused annavad selge arusaama sellest, et nende kahe pakkuja töö hindepunktid pidid selgelt üksteistest eristuma nii hindedkaala klasside kui ka hindepunktide mõttes hindedkaala siseselt. Näiteks juba ainuüksi Metoodika „Ühiste tööülesannete tulemused esitatakse ja vormistatakse ja/või presenteeritakse osaliselt“ osa vastab tegelikult madalamale hindamisskaalale ilma ühegi positiivse kommentaarita. Ka Vaidlustaja ei ole vaidlustanud tagasisidet selles osas alamkriteeriumi hindamisest.

5.9.6. Kokkuvõtlikult on Hankija seisukohal, et hindamiskomisjon on korrektselt rakendanud Metoodikat ja sellega koos olevat hindamisskaalat kolmanda alamkriteeriumi hindamisel ning toetavaid iseloomustusi, millele pakkuja tegevus töötoas pidi vastama. Hindamiskomisjon on asjatundlikult ja põhjalikult põhjendanud, miks Vaidlustajale omistati kolmanda alamkriteeriumi „Luua väärtust ja pidevat parendust“ alusel 5 hindepunkti. Samuti on tuvastatav, et pakkujate puhul jälgiti samu tegevusi ehk pakkujaid koheldi igati võrdselt. Puuduvad mistahes alused Vaidlustajale rohkemate hindepunktide omistamiseks.

5.10. Hankija täiendav seisukoht.

5.10.1. Vaidlustaja täiendavate seisukohtade kese on hoolimata vaidlustuse keerukusest tegelikult lihtne ja seisneb selles, kas Kolmas isik andis Hankijale esimese arendustöötoa lõpuks kell 15:30 üle mälu pulga, millel oli neljas ülesanne, või mitte.

Hankija on objektiivsete tõendite, asjaosaliste kinnituste ja ka hindamiskomisjoni tagasiside põhjal selgelt lükanud ümber Vaidlustaja keskse väite, et Kolmas isik hilines. Kolmas isik ei ole hilineanud Hankija seatud tähtaegade järgimisega. Seda fakti ei kõiguta ka asjaolu, et eesti keeles on mitmeid sünonüümse sõnale „esitama“. Vaidlustaja, jõudes arusaamale, et tegelikkuses hankekomisjon ega Kolmas isik eksinud ei ole, on asunud valimatult ründama kõike ja kõiki oma seisukohas, sh Hankija sünonüümide ja keele kasutust.

5.10.2. Hindamine moodustas ühte terviku, mistõttu ei saa hindamise järgselt asuda üksikuid lauseid või koguni sõnu käsitlema. Hindamiskomisjon on oma töös olnud põhjalik, lähtudes täielikult Metoodikas sätestatust, tagades seejuures läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise. Ka hindamiskomisjoni konsensuslikult otsustatud hindepunktid on kooskõlas tagasiside, Metoodika ja hindamisskaalaga.

On igati loogiline, et menetluses samal poolel oleva Hankija ja Kolmanda isiku seisukohad suuresti kattuvad. Pigem näitab see asjaolu, et Kolmas isik sai hindepunktide põhjendustest samamoodi aru nagu Hankija seda mõtles.

5.10.3. Vaidlustaja soov tuua esile üksnes negatiivsed laused või lauseosad ei anna edasi tervikpilti sellest, kuidas ja milliste põhjenduste alusel hindepunktid anti. Hindamine oli ja on tervik, mida ei saa Vaidlustaja soovi kohaselt tükeldada osadeks viisil, mida Vaidlustaja taotleb. Hankija vajadus tuua esile ka teisi osi lisaks Vaidlustaja markeeringutele oli vajalik üksnes konteksti loomiseks ja tervikpildi tuvastamiseks.

Eelnevat toetab selgelt Metoodika⁹ lk 2, mis kirjeldab selgelt ja ühemõtteliselt hindamismetoodikat ja- skaalat: „*Hindamisskaalas kirjeldatud erinevad punktid ei ole eraldi osakaaluga alamkriteeriumid, vaid toetavad hindamist üldhinnangu koostamisel.*“ Vaidlustaja vastuväited selles osas jäävad arusaamatuks, kuivõrd tegemist on millegagi, mis on olnud kõikidele hankes osalejatele esimesest päevast peale teada ja avaldatud. Hindamise terviklikkus peab säilima ka olukorras, kus vaidlustuskomisjon või kohtud asuvad hindamisotsust kontrollima ulatuslikumalt (mida Hankija jätkuvalt ei pea põhjendatuks). Vaidlustaja surve vaadelda üksnes Vaidlustaja esile toodud osi tagasisidest ei ole põhjendatud.

5.10.4. Hankija on hindamise üles ehitanud arvestades lepingumudeli eripärasid ning leidmaks lepingu partneriteks ettevõtted, kes mõistavad alliansi olemust ja eripärasid. Tegemist ongi tavapärasest erilisema lepingumudeliga, mistõttu on ka hindamine mitmetahulisem, keskenduses eeskätt tuvastamisele, kas ettevõtte mõistab allianss lepingu aluspõhimõtteid, alliansi tegevusega seotud kohustusi ja kõiki projektiga seotud tahkusi piisavalt, et olla väärikas partner hankijale ja teistele lepingupartneritele. Vaidlustaja sooritus ei olnud piisav selleks, et Hankijal tekiks veendumus selles, mistõttu on ka hindamiskomisjoni määratud hindepunktid ja tagasiside sellest johtuvalt keskpärane.

5.10.5. 31.03.2025 vastuse lisana 6 on esitatud arendustöötoa päeva alguses esitatud informatsioon ja ajaraam pakkujatele seoses arendustöötoa ülesannete täitmisega. Näiteks lk 9 on tuvastatav, et esimene „*ülesanne peab olema esitatud Hankijale mälupulgal arendustöötoa teisel päeval hiljemalt kell 15:30. Lõplik ülesande tulemus peab olema esitatud Alliansi Juhtrühma koosolekul arendustöötoa teisel päeval. Ülesandega võib tööd jätkata kahe arendustöötoa vahel ja arendustöötoa teisel päeval.*“ Sama on märgitud lk 10 ja 11 ka teise ja kolmanda ülesande puhul.

Neljas ülesanne on eelnevatest erineva ajaraamiga ning märgitud on lk 12 järgnev: „*Ülesanne peab olema esitatud Hankijale mälupulgal hiljemalt kell 15:30.*“ Ka inglise keelses versioonis (Kolmanda isiku vaidlustuse vastuse lisas 1, lk 12), mida kasutati realselt arendustöötoas (kuna see toimus inglise keeles), on selgitatud neljanda ülesande kohta, et „*The assignment must be returned to the Client saved on a memory stick by 15:30.*“ Seega kohustuslikuks ajaraamiks oli esimese päeva kell 15:30, mil pidi esitama Hankijale mälupulgal ülesande. Puuduvad mistahes viited sellele, millal peavad toimuma presentatsioonid, st tegemist oli osaga, mida pidid pakkujad ise juhtima enda loodud ajakavas.

Seega on siinkohal igati korrektne ka Kolmanda isiku käsitus sellest, et inglise keelses originaalis on antud lause kirjutatud ühemõtteliselt: „*Only the assignment that was due on the*

⁹ Kättesaadav RHR-is: <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/procurement/7804164/documents/sourcedocument?group=B&documentOldId=17927327>

first day was not presented before the second morning“. Eestikeelsena on sobilik veelkord esile tuua kogu lõik tagasisidest: „*Lõpuks tekkis vajadus kiirustada, sest ettekanneteks oli reserveeritud vaid lühike aeg, mis algas ajagraafikus märgitust veidi hiljem. Ainult ülesannet, mille tähtaeg oli esimesel päeval, ei esitatud enne teise päeva hommikut.*“ Kui lugeda antud lõiku terviklikult, siis on ilmne, et seletuskirjas esitatu räägib ülesannete tulemuste ettekannetest ning teises lauses on kasutatud sõna „ettekande“ sünonüümi, mitte ei ole räägitud sellest, kas ülesanded esitati ehk mõistes „anti üle“ mälupulgal. Kui tegemist oleks ülesande esitamata jätmisega, pidanud hankekomisjon kasutama kas 31.03.2025 vastuse lisas 6 esitatud arendustöötoa päeva sõnastust „*returned*“ või selle sünonüümi „*submitted*“. Hankija selgitas aga, et ülesannet ei presenteeritud esimesel päeval ning sellel on eesti keeles tõepoolest mitu sünonüümi, sh „esitama“, „ette kandma“ jne. Seega Vaidlustaja poolt oma vaidlustuse rajamine eestikeelse tõlke sõnale „esitama“ on nõrk, kuna ükski teine, sh seletuskirja originaaldokument ja faktilised asjaolud seda ei toeta.

Kolmas isik andis neljanda ülesande mälupulgal üle esimese arendustöötoa päeva lõpus kell 15:30. Selle ülesande esitamine/esitlemine/presenteerimine toimus teises töötas vastavalt Kolmanda isiku planeeritud ajakavale. Ülesande esitamine kätkeb antud juhul ülesande tulemuste tutvustamist, mitte üleandmist. Selline toimimine ei ole vastuolus esitatud ülesande ajaraamiga. Eelnevat toetab ka tagasiside osa, mis selgitab, et „*Esimesel päeval sisaldasid ülesande nr 4 tulemused vähem konkreetseid tootmispõhimõtteid*“. Seega on Vaidlustaja ebaõigesti sisustanud sõna „esitatud“, jättes arvesse võtmata ülejäänud tagasiside ja originaaldokumendis ehk inglise keelses versioonis märgitu, mis aitaks mõista ka kehva sünonüümi kasutamise korral konteksti. Mistahes hilinemist Hankija seatud tähtaegades Kolmanda isiku poolt toimunud ei ole.

Hankija esitab täiendava tõendi (käesoleva dokumendi lisas 1), millest ilmneb fakt, et ülesanne õigel päeval ja ajal üle anti Kolmanda isiku poolt. Tegemist on konfidentsiaalse tõendiga, mille avaldamine Vaidlustajale ei ole võimalik. Tõendist on näha, et Kolmanda isiku töö edastati arendustöötoa lõppemise järgselt 04.02.2025 kell 16:12 teistele tiimiliikmetele peale seda, kui see oli mälupulgalt alla laetud ja valmis edastamiseks teistele. Kuna mälupulgalt alla laetud faili jagati Hankija tiimiliikmete vahel esimese arendustöötoa lõppedes, siis on ilmselge, et see oli Hankijale üle antud ja olemas esimesel arendustöötoa päeval. Samuti kinnitavad tiimiliikmed S.S. (lisas 2) ja N.F. (lisas 3), et Kolmas isik andis mälupulga koos ülesandega üle esimese arendustöötoa lõpus enne 15:30. Sellega on ammendavalt tõendatud, et Kolmas isik esitas 4. ülesande mälupulgal üle õigeaegselt.

Vaidlustaja on jõudnud ebaõigele järeldusele sellest, mida tähendavad sõnad „*due on the first day*“ seletuskirjas. Kõik ülesanded, oli vajalik esitada ja presenteerida alles teisel päeval, va neljas ülesanne, mille pidi mälupulgal üle andma esimesel päeval ja mida pidi presenteerima vastavalt pakkuja enda seatud ajakavale. Seega hõlbustas hindamiskomisjon viitega üksnes mõistmist, millises ülesandest on jutt, kuivõrd üksnes neljas ülesanne vajas esimesel päeval mälupulgal esitamist. Ajalised nihkumised pakkujate enda loodud ajakavades võisidki konkreetsete arendustöötoa päevade sees toimuda ja seda on märgata mitmete pakkujate tagasisides – tegemist ei ole millegi erilisega käesoleva vaidluse kontekstis.

Seletuskirjas on välja toodud: „*Teine päev algas eelmiste ülesannete tulemuste detailsema tutvustamisega. Esimesed kolm ülesannet, mida pakkuja kahe töötoapäeva vahel viimistles, said lõpuks valmis.*“ Vaidlustaja väide, et ülesannet nr 4 lubati mälupulgal üleantavana täiendada vahepealsel ajal on seega Vaidlustaja enda tõlgendus ehk tegemist on valeväitega.

Ülesanne 4 anti üle mälupulgal Kolmanda isiku poolt 04.02.2025 kell 15:30 vastavalt Hankija seatud ajaraamile ja seda ka hinnati. Ülesannet 4 presenteeriti ehk tutvustati tehtud tööd ilma, et see muudaks juba mälupulgal üle antud tööd - see oli igati lubatav Hankija seatud nõudeid arvestades. Kusjuures neljanda ülesande presenteerimine eraldiseisvalt ei kuulunud hindamisele, vaid ülesanne ise ehk mälupulgale lisatu oli hindamise objektiks.

Vaidlustaja arusaam Hankija kirjapandust nii Põhjendustes kui ka vaidlustuse vastuses on meelevaldne. Asjaolu, et hankekomisjon märkas Kolmanda isiku enda poolt määratud ajakava nihkeid ei võrdu ühelgi juhul sellega, et Kolmas isik jättis täitmata Hankija seatud ajakava. See on tõendatav ja kontrollitav, et Kolmas isik järgis kõiki kohustuslikke ajaraame. Seega „ette antud ajaraam“ ehk Hankija poolt 31.03.2025 menetluskohustuse lisades 6 ja 7 märgitud ajaraam oligi täidetud Kolmandal isikul. Muid, st Kolmanda isiku enda poolt seatud ajaraame, ei saa pidada „ette antud ajaraamiks“, nagu Vaidlustaja ebaõigesti väita püüab.

Nagu on näha dokumentaalsetest tõenditest (31.03.2025 menetluskohustuse lisades 6 ja 7), siis ei antud neljanda ülesande presenteerimiseks ette mistahes kohustuslikku aega. Asjaolu, et mõni pakkuja valis seda teha esimesel arendustöötoa päeval ei väära seda, et kõigil oli võrdne õigus ja võimalus presenteerida ülesande nr 4 tulemusi siis, kui seda sobilikuks peeti – kohustus oli ülesanne mälupulgal Hankijale esimese arendustöötoa päeva lõpus kell 15:30 üle anda. Hankija ei saa asuda nõudma või koguni punkte alandama millegi eest, mida nõutud ei ole. Kõigil pakkujatel oli vabadus presenteerida ükskõik millise teema edasiarendust, mida ka kasutati, kuid mida ei hinnatud. Vaidlustaja enda ebapraktiline ajakasutus ja ajaraamade mõistmatus (mida on ka vastavalt tagasisidestatud) ei ole aluseks Kolmanda isiku punktide langetamisel Metoodika kohaselt.

5.10.6. Vaidlustaja selgitas vaidlustuses korrektselt, et „RBE on pakumustele 3. hindamiskriteeriumi (projektijuhtimise- ja koostöövõimekus) eest antud hindepunkte põhjendanud oma 12.03.2025 otsuse lisas 2 („Põhjendused“), mille originaal on inglise keeles. Et aga vaidlustusmenetlus toimub eesti keeles (RHS § 190 lg 8), esitab Vaidlustaja VAKO-le tõendina RBE koostatud eestikeelse tõlke nimetatud dokumendist (vt lisa 1).“

Täiendavas seisukohas on Vaidlustaja aga vastupidiselt leidnud, et „Õigusliku aluseta on BPT lähenemine, et Põhjenduste eesti- ja ingliskeelsete versioonide sõnastusliku lahknevuse korral tuleb anda prioriteet viimasele“. Ehk Vaidlustaja mõistab tegelikult, sarnaselt teistele osapooltele ja Hankija kommunikatsioonile, et hindamiskomisjoni koostatud originaaldokument on inglise keeles ning sellest on tehtud Vaidlustaja palvel üksnes eesti keelne tõlge. See ei muuda eesti keelset dokumenti originaaliks, kuivõrd hindamiskomisjoni kuulusid mh eesti keelt mittevaldavad spetsialistid, kellel puudus võimalus kontrollida konsensusliku otsuse sisu. Seejuures on eestikeelsel versioonil päises ka märge „Tõlge eesti keelde originaal dokumendist Annex 2 Memorandum, Project Management and Collaborations Capabilities“.

Ka Vaidlustaja lähtus vaidlustuse esitamisel (ka tähtaja järgimisel) selgelt originaalversiooni edastamisest ehk inglise keelse versiooni saatmise kuupäevast, mitte eestikeelse tõlke edastamisest. Tegelikult mõistavad kõik osapooled lisaks esitatud dokumentides märgitule, et arendustöötubade keelt ja pakkujate ning hindamiskomisjoni rahvusvahelisust arvestades on hindamiskomisjoni põhjenduste originaaldokumendiks ja selle mõtte selgitamiseks inglise keelne versioon ja seda tuleb ka pidada silmas vaidluse lahendamisel.

Arendustöötubade töökeeleks oli kokku lepitud (ja sellega nõustus ka Vaidlustaja) valdavalt inglise keel ning ühispakkujate hulgas olid rahvusvahelised ettevõtted, mistõttu edastati kõigile pakkujatele tagasiside inglise keeles, millest said ühtmoodi aru ka kõik hindamiskomisjoni liikmed. See on kooskõlas ka keeleseaduse §-ga 13, mille kohaselt riigiasutusel ja kohaliku omavalitsuse asutusel ning nende ametnikul ja töötajal on õigus kasutada välissuhtluses mõlemale poolele sobivat keelt.

5.10.7. Hankija ei nõustu väitega, et vaidlustuse vastuses sisalduvad Põhjendustega seonduvalt uued asjaolud. Vaidlustaja ei ole ühtki sellist olukorda ka sisuliselt välja toonud, mistõttu ei ole tegelikult selge, millest vastav viide. Hankija on püsinud väga konkreetselt Riigikohus ja ka vaidlustuskomisjon on leidnud (RHKKo 3-20-1198, p 21; VAKOo 64-23/262842, p 13), et vaidluse tekkides saab hankija vaidlustusmenetluses enda otsuseid pakkumuste hindamise kohta täpsemalt avada ja selgitada.

5.10.8. Hankija poolt 31.03.2025 menetluskumendi lisades 1 ja 2 esitletud värvikoodid ei muuda seletuskirja sisu. Hankija koostas värvikoodidega süsteemi üksnes 14 lk pikkuse seletuskirja lugemise lihtsustamiseks. Asjaolu, kuidas hankekomisjon tagasisidet vaatles on midagi, mida ongi võimalik selgitada näiteks käesoleva vaidlustusmenetluse. Täpselt samamoodi interpreteerib tagasisidet vastavalt enda vajadustele ka Vaidlustaja, mistõttu on ebakohane Hankijale sellise süsteemi koostamist ette heita.

Hankija selgitas, et värvita osad on midagi, mida hindamiskomisjon ei arvestanud. See tähendab, et sellist asja ei olnud Metoodika kohaselt vaja hinnata, kuid hindamiskomisjon soovis selle siiski tagasisidena välja tuua.

Hindamaks, kas „Ülesannete eesmärgid käiakse läbi meeskonna kõigi osapooltega ning ühine töö on korraldatud ja suunatud eesmärkide saavutamiseks“, pidi hankekomisjon kontrollima ühise töö korraldamist. Hindamiskomisjon põhjendas, millist rolli keegi meeskonnas kandis ning mis osa sellest aitas kaasa ühiste eesmärkide saavutamiseks ja meeskonna kõikide osapoolte kaasamiseks.

Nimelt on Kolmandale isikule antud tagasiside: „Töötoa päevadel võttis PM peamiselt vaatleja rolli või keskendus iseseisvale tööle. Mõnikord võttis ta töörühmas osalise juhirolli, kuid mitte algusest lõpuni. Teine meeskonnaliige mängis aktiivset rolli osalejate seas mugava ja kaasahaarava õhkkonna loomisel, kasutades mõnda ”jäämurdmise” tegevust. Samuti aitasid nad tööd koordineerida, liikudes aeg-ajalt rühmade vahel, et tagada kaasatus ja fookus. Kõik pakkuja meeskonna liikmed panustasid aktiivselt, kas siis juhtides arutelusid või andes ülesande sisuga seotud sisendit.“

See tähendab, et Kolmanda isiku meeskonnatöösse olid kaasatud kõik osapooled, koos liiguti ühiste eesmärkide suunas, sh oli positiivne asjaolu, et kõik pakkuja meeskonna liikmed panustasid aktiivselt arutelude juhtimisel ja ülesande sisendi andmisel. Projektijuhi hindamis eraldi hindamismetoodika ette ei näinud, mistõttu on see ka ilma värvita ehk selgitav osa tagasisidest ja põhirõhk on meeskonna kui terviku hindamisel.

Samal ajal on Vaidlustajale antud tagasiside: „Töötubade päevadel võttis PM peamiselt vaatleja rolli või keskendus iseseisvale tööle, andes ainult üldist nõu ega osalenud rühmatöös aktiivselt. Töö ja ajast kinnipidamise koordineerimisel aitas teine meeskonnaliige. Vahepeal liikusid nad rühmade vahel, aidates aegajalt rühmades keskenduda ülesannetele. Teised

meeskonnaliikmed osalesid töörühmades, juhtides arutelusid või panustades sisusse, kuid nende ettevalmistuse tase oli ebaühtlane.“

See näitab, et Vaidlustaja meeskond toimetab ebaühtlase ettevalmistustasemega, kusjuures PM tegeles iseseisva tööga ja „teine meeskonnaliige“ korraldas töö ja ajast kinnipidamist ning need isikud kahekesi liikusid ka erinevate rühmade vahel. Nendest kahest ülejäänud ehk teised meeskonnaliikmed osalesid rühmades juhtide ja panustajatena, kuid see oli ebaühtlase tasemega. Seega Vaidlustaja väljavõetud lauseosad ei anna pilti tegelikust olukorrast, mis on selgelt kehvem, kui vaidlustaja näidata püüab.

5.10.9. Hindamiskomisjoni professionaalne koosseis ja sellesse kuuluvate inimeste arv, samuti erapooletu vaatleja olemasolu, aitavad tagada hindamise läbipaistvust ja võrdset kohtlemist. Erapooletu vaatleja koostas enda avalduse vastavalt sellele, kuidas ta pidas vajalikuks – on kohatu Hankijale ette heita selle sisu, sõnakasutust vms. Riigihanke alusdokumendi lisas 4¹⁰ p-s 1 on kirjeldatud erapooletu vaatleja ülesanded ja roll, sh oli üheks ülesandeks koostada arvamus hankemenetluse läbiviimise kohta. Tegemist on täiendava tõendiga kogumis, mis väljendab kaasatud erapooletu vaatleja isiklikku seisukohta hindamise protsessile. Tegemist on inimesega, kes osales kõikides arendustöötubades ja hindamiskomisjoni koosolekutel, mistõttu on võimalik just temal anda sisend kõikide pakkujate üleselt.

Tuginedes kehtivale vaidlustuskomisjoni ja kohtupraktikale, ei ole vajalik Hankijal näiteks kõiki toiminguid salvestada, seda ka hindamise protsessis. Erapooletu vaatleja seisukoha koostamise aeg on käesolevas kontekstis irrelevantne.

5.10.10. Vaidluse all olevate hindamiskriteeriumite puhul on tagasisidest näha selgelt, et üks pakkuja oli teistest taseme võrra kõrgemal (edukas pakkuja esimesel järjekohal) ning üks pakkuja selgelt nõrgem (hindamistulemuse alusel viimane pakkuja). Kahe keskmise puhul on tagasiside järgi selgelt märgatav ka tasemevahe. On näha, et Kolmanda isiku sooritus pälvis oluliselt laiemas ulatuses kiidusõnu ja positiivset tagasisidet ajal, mil Vaidlustaja sooritust tagasisidestati valdavalt negatiivselt või neutraalselt. Sellest tulenevalt on ka ilmne, et vaidlustuse tulemusel ei saa tekkida olukord, kus selgelt nõrgema sooritusega pakkujale omistatakse hindamise tulemusel rohkem hindepunkte, kui parema sooritusega pakkujale. Hindamismetoodika eesmärk on tuvastada pakkuja meeskondade oskused ja kvaliteet. Seega on ka loogiline, et hindamistulemused seda ka õiglaselt kajastavad, hoolimata sellest, et hindamismetoodika kohaselt ei võrreldud ühelgi juhul pakkuja sooritusi omavahel.

6. Kolmas isik, ühispakkujad **Bouygues Travaux Publics, Budimex S.A., INGEROP CONSEIL ET INGENIERIE (ICI), KMG Infra OÜ, WSP Finland OY**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Vaidlustaja on Riigikohtu 11.12.2020 otsusest 3-20-1198 teinud valikulised järeldused, jättes arvestamata Riigikohtu juhised hindamisotsuse piiratud kontrollile allumise kohta. Nimelt, vaidlustaja viidatud lahendist tuleneb, et hankija hindamisotsuste puhul tuleb kohtul olla vaoshoitud, kui hindamine eeldab spetsiifilisi õigusväliseid teadmisi või kogemust, piirdudes nõrgemate kontrollistandarditega nagu ratsionaalsuse või isegi ilmsete vigade testiga (otsuse p 14). Seejuures alluvad hankija poolt asjaolude pinnalt tehtavad järeldused

¹⁰ Leitav RHR-is: <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/procurement/7804164/documents/sourcedocument?group=B&documentOldId=17927328>

vaid piiratud kontrollile, kusjuures vaidlustuskomisjon ega kohus ei pea hankija järelduste kontrollimisel asendama hankija hinnanguid enda omadega ega kõrvaldama kõiki mõeldavaid kahtlusi (otsuse p 17).

Käesoleval juhul on tegemist konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusega ning veelgi enam – alliansshankega, milles hindamine eeldab spetsiifilisi õigusväliseid teadmisi ja kogemust. Samuti ei kaasne hindamisega õiguste riivet. Seega intensiivse kontrolli teostamiseks ning Hankija otsuste enda omadega asendamiseks käesoleval juhul alused puuduvad.

6.2. Hankija hinnangulise otsuse kontroll allub käesoleval juhul kas ratsionaalsuse testile või isegi üksnes ilmsete vigade testile. Seejuures ratsionaalsuse test tähendab hindamisotsuste puhul analoogselt HMS § 4 lg-ga 2 ennekoike selgitamist, kas haldusorgan on arvestanud õigusnormi eesmärki, õiguse üldpõhimõtteid, üksnes asjakohaseid fakte ning kõiki asjakohaseid fakte.¹¹ Hankija ei ole hinnangulise otsuse tegemisel teinud ilmselgeid vigu ning pole rikkunud ratsionaalsuse testist tulenevaid nõudeid.

6.3. Hankija on 12.03.2025 otsuse Lisas 2 „Seletuskiri, projektijuhtimise ja koostöövõimekus“ edastanud kõigile pakkujatele Hankija hanke- ja hindamismeeskonna punktid koos detailsete põhjendustega. Hankija on esile toodud kaalutlused hindepunktide andmisel õiged, küllaldased, loogilised ja arusaadavad. Vaidlustuse etteheited väidetavatest kaalutusvigadest on põhjendamatud.

Vaidlustaja omistab alusetult määravat tähendust enda subjektiivsele arvamusele, mis väljendub Metoodika ning Põhjenduste meelevaldses tõlgendamises. Vaidlustajal puudub õigus nõuda, et Hankija hanke- ja hindamismeeskond jõuaks pakkumuste hindamise tulemusena samale järeldusele nagu Vaidlustaja.

6.4. Vaidlustaja on Hankija põhjendusi läbivalt käsitletud meelevaldselt, valides hinnangust välja üksikud osad, mida on võimalik ekslikult kajastada, ning tehes neist Hankija esile toodud asjaoludega mitteaakuvaid ja põhjendamatu järeldusi. Vaidlustaja ei ole seega lähtunud terviklikust hindamisest. Seejuures on Vaidlustaja omistanud Hankijale järeldusi, milliseid Hankija pole teinud ning on manipuleerinud ka hindamisskaala kirjelduste sisustamisega.

Vaidlustaja hinnangud on äärmiselt subjektiivsed, lähtudes eelkõige iseendale kõige kasulikumast, kuid meelevaldselt loogikast ning seades alusetult kahtluse alla 8-liikmelise professionaalse hankija hanke- ja hindamismeeskonna hinnangu.

6.5. Kolmanda isiku pakkumust on õigesti hinnatud alamkriteeriumis 1

6.5.1. Vaidlustaja tõlgendab meelevaldselt alamkriteeriumi hindeklassi „Good 6-8 p“ sisu. Vaidlustaja on hindeklassi sisu asunud kunstlikult laiendada, tuletades sealt tingimusi, mida seal tegelikult ei ole sätestatud. Nimetatud hindamisskaala kirjelduse kohaselt tuli ülesannete eesmärgid ühiselt läbi käia meeskonna kõigi osapooltega ning ühine töö pidi olema korraldatud ja suunatud eesmärkide saavutamisele. Seega tuli hindamisskaala kirjelduse kohaselt hinnata eesmärkide läbi käimist ja ühise töö korraldamist, mitte hinnata eraldiseisvalt iga eesmärgi selguse taset Vaidlustaja poolt suvaliselt valitud päevasisesel kellajal.

¹¹ Tallinna Halduskohtu 18.12.2024 otsus nr 3-24-3072, p 84, RKHKo 11.12.2020 nr 3-20-1198, p 14.

Eeltoodust tulenevalt on Vaidlustaja poolt ka äärmiselt eksitav väita, justkui oleks eesmärkide selguse taseme osas Hankija poolt ette nähtud mingisugune päevasisene (nn „pärastlõunane“) vahetähtaeg, millest Kolmas isik väidetavalt kinni ei pidanud. Vaidlustaja etteheide on seega asjakohatu ja välja mõeldud ning ei mõjuta Kolmandale isikule omistatud hindamispunktide õigsust.

Kolmas isik käis eesmärgid meeskonna kõigi osapooltega läbi ja ühine töö oli korraldatud ja suunatud eesmärkide saavutamiseks. Vaidlustaja vastupidine väide on alusetu. Põhjenduste kohaselt olid Kolmanda isiku puhul vastava hindeklassi eeldused täidetud ja Hankija poolt omistatud punktid põhjendatud. Põhjendustest nähtuvalt toimus töötoa esimesel päeval ülesannete eesmärkide rühmades läbitöötamine kohe pärast tööga alustamist ning muuhulgas arvestati üldisel tasandil ülesande nr 4 tootmisega seotud alameesmärgiga (s.o „*Production plan principles for restricted time frame*“).¹² Erinevalt Vaidlustaja ebaõigest väitest ei ole Põhjendustes sedastatud, et eesmärgid oleksid jäänud kokkuvõttes ebaselgeks. Põhjendustes kirjeldatakse vastupidist – enamik eesmarke näisid Hankijale selged ja ülesande nr 4 alameesmärki oli arvestatud üldisel tasandil.

Seejuures oli Kolmandal isikul omal äranägemisel õigus välja töötada eesmärkideni jõudmise töökorraldus. Töötoa teisel päeval vaadati sama päeva ülesannete eesmärgid samuti korduvalt läbi ja neid arutati kõigis rühmades. Nii on Hankija selgelt esile toonud: „*Teisel päeval juhendas PM antud ülesandeid täpsemalt ja grupid võtsid seda arvesse. Eesmärgid vaadati läbi ja arutati kõigis rühmades ning kogu töötoa jooksul vaadati neid läbi korduvalt.*“ Seega on Hankija poolt Metoodika täitmisele antud hinnang Hankija esile toodud asjaoludega kooskõlas. Hankijal puudusid Kolmanda isiku suhtes etteheited seoses eesmärkide läbikäimisega ja ühise töö korraldamisega. Vaidlustaja on käsitletud Hankija Põhjendusi valikuliselt (mitte terviklikult), jättes teadlikult kõrvale Hankija esile toodud olulised asjaolud ja moonutades seeläbi hindamisel tehtud järeldusi.

6.5.2. Vaidlustaja väide seoses töö hilinenult esitamisega on ebaõige ja otseselt eksitav. Nimelt, kuigi Vaidlustaja on selgelt tõdenud, et hindamistabeli originaal on inglise keeles, tsiteerib ta antud väite puhul hindamistabeli eestikeelse tõlke lk 4 lõpuosa, mis originaalsõnastusega kokku ei lähe ja milles on toodud: „*Ainult ülesannet, mille tähtaeg oli esimesel päeval, ei esitatud enne teise päeva hommikut*“.¹³ Sõna „esitatud“ puhul on hindamistabeli eesti keelses versioonis tegemist originaaldokumendi ebaõnnestunud (ebaõige) tõlkega, sest hindamistabeli ingliskeelses originaalis on antud lause kirjutatud hoopis järgnevalt: „*Only the assignment that was due on the first day was not presented before the second morning*“.¹⁴ Sõna „*present*“ eestikeelne tõlge siin kontekstis on „*presenteerima*“, „*esitlema*“ või „*ette kandma*“. Sellist tõlget toetab ka eeltoodud ingliskeelsele lausele eelnev ja järgnev hindamistabeli lause, kus sõna „*presentation*“ kasutatakse samuti ettekande või esitluse tegemise tähenduses. Õigekeelsussõnaraamatu kohaselt tähendab sõna „*esitama*“ nii „*ettekandmist*“ kui ka „*üleandmist*“.¹⁵ Seega ei käi vastav lause mitte ülesande esitamise kohta, vaid töö presenteerimise (esitlemise) kohta.

Vaidlustaja on manipuleerinud sõnaga „*esitama*“ ning püüab jätta eksitavat muljet, justkui oleks Kolmas isik hilinenud tööülesande üleandmisega. Kokkuvõtvalt nähtub ingliskeelsest

¹² Hankija hindamistabeli originaali lk-d 1-3 ja originaali tõlke lk-d 1-3.

¹³ Rõhuasetus lisatud kolmanda isiku poolt.

¹⁴ Vt Hankija hindamistabeli originaali lk 4 lõpuosa.

¹⁵ Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2018, kättesaadav <https://arhiiv.eki.ee/dict/qs/index.cgi?Q=esitama&F=M>

hindamistabelist, et Kolmas isik täitis kõik ülesanded õigeaegselt ning ainult ühe ülesande hilisem presentatsioon toimus töötoa teise päeva hommikul (mis oli ka lubatav).

Töötoa esimesel päeval pidi Kolmas isik esitama hiljemalt kell 15:30 Hankijale mälupulgal ülesande nr 4 lahenduse. Ülesande sisuks oli „Ehitustegevus keskkonnatundlikel aladel“. Eelviidatud ülesande tähtaeg (kell 15:30) on selgelt välja toodud ka töötoa lähtematerjalis „Development phase 0“ lk-del 2 ja 12 ja (Lisa 1). Vaidlustuses on paraku püütud jätta ekslik mulje, et selle ülesande lahendamiseks ja esitamiseks oli Kolmandal isikul justkui aega vaid lõunani. Kolmas isik täitis ülesande õigeaegselt, esitades kogu esimese päeva arendustöötoa tulemused (sh ülesande nr 4 lahenduse) Hankijale enne kella 15:30 mälupulgal vastavalt ülesande kirjeldusele. Ülesande õigeaegsele täitmisele on selgelt viidatud ka Hankija Põhjenduste eestikeelse tõlke lk-l 13, milles öeldakse: „*Esimesel päeval sisaldasid ülesande nr 4 tulemused vähem konkreetseid tootmispõhimõtteid*“. Eeltoodust tulenevalt on Vaidlustaja väited seoses ülesande hilinenult esitamisega alusetud. Kolmas isik eeldab, et kuivõrd Hankija sai tähtaegselt kõigi ülesannete lahendused kätte, siis kinnitab ka Hankija vajadusel vastava asjaolu õigsust, mistõttu ei pea Kolmas isik vajalikuks seda asjaolu käesolevas menetlusfaasis täiendavalt tõendada. Seda enam, et Põhjenduste eestikeelse versiooni lk 12 kinnitab: „*Pakkuja esitas kõigi ülesannete eesmärkide põhitulemused. Enamik tulemusi täitis eesmärgid üsna kõrgel tasemel.*“

6.5.3. Vaidlustaja jätab oma etteheidetes mainimata, et presentatsiooni tegemine töötoa esimesel päeval polnud kohustuslik, sest ettekande toimumise aeg ei olnud Hankija poolt ette antud. Seega on Vaidlustaja väited presentatsiooniga hilinemise kohta ebaõiged. Põhjendustest nähtuvalt küll kiirendati tempot, kuid ei ületatud planeeritud kellaaegu. Vaidlustaja väited ebaefektiivse töökorralduse või kasutusel oleva aja struktureerimata jätmise kohta on eelnevast tulenevalt alusetud. Hankija on hinnanud hindamisaluste tunnuste esinemist terviklikult ja õigesti.

6.6. Kolmanda isiku pakkumust on õigesti hinnatud alamkriteeriumis 2

6.6.1. Vaidlustaja järeldus arutelude kvaliteedi kannatamise kohta on Vaidlustaja enda meelevaldne järeldus, mis ei nähtu Hankija esile toodud asjaoludest. Vaidlustaja väitel on Hankija justkui „fikseerinud“, et Kolmanda isiku töörühma juht (projektijuht) lõi rühma aruteludes kaasa vaid vähesel määral ja et sellest kannatas ka arutelude kvaliteet. Vaidlustaja väide, et „sellest kannatas ka arutelude kvaliteet“, on Vaidlustaja enda tehtud järeldus, mida ei ole Hankija poolt Kolmandale isikule hinnanguna antud ning milliseks hinnanguks puudub ka alus.

Kolmanda isiku meeskonnas oli 9 võtmeisikut, kes kõik osalesid arendustöötubades ja kelle summaarset panust hinnati erapooletult. Hankija Põhjendustes terviklikult toodud asjaoludest ja järeldustest ilmneb selgelt, et rühmatöö toimis, kõik rühmade liikmed olid aruteludesse kaasatud ning arutelude kvaliteet ei kannatanud. Hankija on arutelude tulemusel sedastanud ka üksikasjaliku ja värskema sisu olemasolu. Vastupidiselt Vaidlustaja meelevaldsetele järeldustele on Hankija esile toonud rühmatöös valitsenud usalduse, iseseisvuse ja juhtrolli jagamise meeskonnaliikmete vahel. Vaidlustaja on lisaks kõigele muule üritanud jätta muljet, et antud kriteeriumi hindamisel tuleks hinnata vaid ühte isikut – projektijuhti. Metoodika lk 9 kajastab hindamiskriteeriumite all järgmist „*Hindamisel hinnatakse projektimeeskonna võimekust*“.

6.6.2. Samuti ei nähtu Hankija esile toodud asjaoludest, et projektijuht oleks olnud kahjustaval määral vajaka. Vaidlustaja eksitab. Vaidlustaja on asunud Kolmanda isiku pakkumust ise hindama. Vaidlustaja on teinud „osade töörühma liikmete väidetavast üksi jätmisest“ järelduse, et „Kui projektijuht on töö kvaliteeti kahjustaval määral vajaka, siis ei ole see avatud ja kaasav töökultuur ega teeni vastastikuse usalduse tekkimist“ ning hinnanud, et õige hindeklass on seetõttu „*Nõrk. 0-2 p*“. Vaidlustaja ilmselgelt püüab eksitada, kuna tegemist on Vaidlustaja enda tehtud meelevaldse järeldustega, mille tegemiseks mis tahes alus puudub. Töörühma liikmeid ei jäetud üksi. Hankija esile toodud asjaoludest ei nähtu, et projektijuht oleks olnud töö kvaliteeti kahjustaval määral vajaka.

6.6.3. Hankija on Kolmandale isikule andnud hinnangud näitavad selgelt ja jälgitavalt, et Kolmanda isiku rühmatöö toimus avatult, kaasavalt ja tunnustavalt, kusjuures projektijuht täitis edukalt juhtimisrolli, jagades seda vastavalt meeskonna tugevusele meeskonnaliikmetega. See tähendab, et ei jäänud ka sõltuvaks PM olemasolust või tema suunistest olukordades, kus PM pidi täitma muid Hankija poolt määratletud ülesandeid (valmistumine AJR-koosolekuks, AJR-koosolekul osalemine, kaasuse-ülesande lahendamisel osalemine jne). Seega Vaidlustaja poolt üksikute lausete tervikust väljarebimine ei muuda terviklikku järeldust. Antud punktid koosnevad mitmetest kaalutud aspektidest, mis kokku on andnud summaarsed punktid.

6.6.4. Vaidlustaja on väitnud, et „*Ka jäeti osad töörühma liikmed ühel hetkel lihtsalt omapäi, ilma juhendust ja toetust andmata*“, „*osad rühmaliikmed jäeti kõrvale*“. Hankija ei ole selliseid järeldusi teinud ega ka selliste järelduste tegemiseks alust andvaid asjaolusid esile toonud.

Hankija esile toodud asjaolude terviklikust käsitlesest nähtub, et erinevate osapoolte pädevuste, tugevuste ja teadmistega arvestati.

6.7. Kolmanda isiku pakkumust on õigesti hinnatud alamkriteeriumis 3

Vaidlustaja väited väärtuse ja kasu välja selgitamata jätmise ning arvestamata jätmise kohta on alusetud - Hankija ei ole selliseid hinnanguid Kolmandale isikule andnud. Vaidlustaja eksitab, kui väidab et Kolmas isik on jätnud osad töörühma liikmed omapäi. Sellist lauset Põhjendustes ei ole ja see väide on vale. Hankija esile toodust ei järeldu rühmatöödest välja jätmist. Kui lugeda Hankija terviklikke põhjendusi, siis on näha põhjalik kirjeldus sellest, kuidas Kolmas isik lõi väärtust ja kasu ning arvestas nendega.

Vaidlustaja poolt Põhjendustest välja rebitud lauseosad ning neist meelevaldselt tehtud järeldused on seejuures eksitavad ja isegi pahausksed.

Kolmas isik esitas tööülesannete tulemused peamiselt kõrgel tasemel ja presenteeris neid selgelt. Vaidlustaja järeldused on meelevaldsed ega lähtu Hankija terviklikust hinnangust. Vaidlustaja on välja noppinud Hankija põhjendustest üksikud sõnad nagu „üldisel tasemel“ „vähe konkreetsest“, püüdes muuta sellega Hankija hinnangu terviklikkuväärtust. Kui tutvuda Hankija terviklike põhjendustega, siis on näha Hankija põhjalik kirjeldus sellest, kuidas kolmas isik ülesannete tulemused esitas ja presenteeris.

Hankija hinnangust on näha, et Kolmas isik vastab Hankija hinnangule „*Produces mainly high-level results for the objectives of the tasks through joint work and presents them clearly*“.

Ühtlasi on väär Vaidlustaja väide, et üks ja sama asi ei saa samaaegselt olla hea ja selge ning samas ka vajada edasiarendamist ja tekitada küsimusi. Nimelt, allianss-lepingu loogika näeb ette, et kui algab koos tellijaga arendusfaas, siis arendatakse hanke faasis arendustöötubades välja töötatud lahendusi ja ideid edasi. Küsimuste tekkimine näitab seda, et Hankija meeskonna liikmed olid aktiivselt protsessi kaasatud ja tõstatatud teemad löid lisandväärtust läbi erinevate aspektide, mida arvestada.

6.8. Vaidlustaja pakkumust on õigesti hinnatud alamkriteeriumis 3

Vaidlustaja pakkumus selgitas väärtuse välja vaid osaliselt ning arvestas nendega lahenduste väljatöötamisel vaid osaliselt. Hankija on Põhjendustes esile toonud selged puudused ja vajakajäämised, mistõttu ei olnud võimalik Vaidlustaja pakkumust käsitleda muu kui vaid väärtuse osalise selgitamisena ja osalise arvestamisena lahenduste väljatöötamisel.

Vaidlustaja on käsitlenud ka õppimisvõimega seotud asjaolusid vaid valikuliselt, jättes esile toomata järgmised Hankija poolt seoses Vaidlustaja õppimisvõimega osundatud olulised asjaolud ja järeldused:

- *isegi kui nad kaalusid riske ja võimalusi seal, kus võimalik, ei toonud nende panus kogu projektile märkimisväärt kasu.*

Eeltoodust nähtuvalt, kus juba ainuüksi keskkonnarühmas polnud väärtust loodud ja tuvastatud eesmärgid ei olnud mõnes rühmas arvestatud, on selge, et väärtuste väljaselgitamine ja nendega arvestamine oli täidetud vaid osaliselt, mitte üldisel tasemel tervikuna (nagu Vaidlustaja näidata püüab).

6.9. Kolmanda isiku täiendav seisukoht.

6.9.1. Vaidlustaja on püüdnud vaidlustuskomisjoni eksitada, tõstes meelevaldselt esile hindamiskomisjoni üksikuid põhjendusi Kolmanda isiku osas, osaliselt neid moonutanud ja lisanud nendele järeldusi, mida Hankija ise ei ole teinud. Arendustöötubades toimunud projektijuhtimise- ja koostöövõimekuse terviklik

Vaidlustaja tõstatatud väited tööülesannetega hilinemise ja tiimiliikmete üksinda jätmise kohta, on väljamõeldis ja ei kajasta tegelikku olukorda. Negatiivsete siltide kasutamine ei muuda fakti, et hindamiskomisjoni otsused on tehtud hindamismetoodika kriteeriumite alusel ja on õiguspärased.

6.9.2. Vaidlustaja moonutab pahatahtlikult alamkriteeriumi 1 hindeklassi „Good 6-8p“ sisu ja Hankija poolt vaidlustusmenetluses antud selgitusi. Nimetatud hindeklassi kirjelduses on ülesannete läbiviimise aja kohta öeldud järgmist: „Ülesanded viiakse läbi kokkulepitud viisil ning ette antud ajaraamis“. ¹⁶ Ette antud ajaraamistik töötoa 1. päeva kohta sisaldus Hankija lähteülesandes „Development phase 0“ ja seal toodud ajakavas, mille kohaselt töö algas hommikul kell 09:00, lõunapausiks oli määratud ajavahemik 11:30 - 12:30 ja ülesande lahenduse esitamise tähtjaks oli määratud kell 15:30. Ülesande läbiviimine etteantud ajaraamis ei välistanud pakkuja õigust teha oma sisemises töökorralduses vastavalt vajadusele muudatusi, kui need jäävad kokkulepitud ajaraami (lõpptähtaja) piiresse. Seega, kui Kolmanda isiku sisemises ajakavas esineski mingeid (ebaolulisi) nihkeid, siis on oluline

¹⁶ Inglise keeles: „Ensures working as agreed and utilization of available time“.

ikkagi see, et kõik ülesanded lõpetati õigeaegselt Hankija ja Kolmanda isiku ajakava piires. Seega pole Hankija 31.03.2025 vastuses viidatud „*ajalised nihkumised kolmanda isiku enda määratud ajaraamis*“ käsitletavat Hankija etteantud ajakava ületamisena. Samuti ei ole Hankija Kolmandale isikule ette heitnud Kolmanda isiku enda määratud ajaraami (so sisetähtaegade) ületamist.¹⁷

6.9.3. Hankija pole Riigihanke alusdokumendis ja töötoa materjalides ülesande nr 4 presentatsiooni ega selle tegemise tähtaega ette näinud. Seda erinevalt ülesannetest nr 1 - 3, mille osas on Hankija lähteülesandes selgelt ette nähtud nii nende ülesannete esitamine („*return*“) kui ka nende presenteerimine („*present*“).¹⁸

Seega ei olnud ülesande nr 4 puhul selle presenteerimist Hankija poolt ette nähtud. Kolmas isik on eelviidatud lähteülesande faili jaganud oma 31.03.2025 vastuses ja Vaidlustaja on saanud veenduda, et talle esitatud lähteülesanne oli identne. Seetõttu ei saa ka rääkida pakkujate ebavõrdsest kohtlemisest olukorras, kus kõigile pakkujatele antakse sama lähteülesanne.

Vaidlustaja on presentatsiooni tegemise väidetava tähtaja ise välja mõelnud, eksitades sellega vaidlustuskomisjoni. Vaidlustaja pole isegi väite tasandil selgitanud (rääkimata tõendamisest), kust tulenes pakkujatele ülesande nr 4 presentatsiooni tegemise kohustus töötoa 1. päeval. Vaidlustaja ei saanudki seda teha, sest Hankija polnud sellist kohustust ega tähtaega pakkujatele ette näinud. Seda kinnitab üheselt ka Hankija 31.03.2025 vastuses toodud selgitus: „*Üksnes neljanda ülesande puhul pidi ülesande mälupulgal üle andma esimese töötoa päeva lõpuks, kuid ettekande toimumise aeg ei olnud sätestatud hankija poolt*“. Samuti on Põhjendustes alamkriteeriumi nr 1 puhul läbivalt öelnud, et Kolmas isik pidas etteantud ajakavast korrektselt kinni. Põhjendustes pole presentatsiooni väidetava hilinemise osas tehtud Kolmandale isikule mistahes etteheiteid.¹⁹ See on ka loogiline, sest pole võimalik hilineda millegagi, millel pole tähtaega. Vastupidine on Vaidlustaja meelevaldne väide, mis on Vaidlustaja poolt pealegi täielikult tõendamata.

Ülesande nr 4 osas oma töö presenteerimine oli iga pakkuja enda otsustada, lähtuvalt pakkuja enda sisemisest töökorraldusest ja ajakavast. Arendustöötubades oli päeva ja tegevuste juhtimine mitte Hankija, vaid pakkuja kohustus, kes vastavalt oma töökorraldusele koostas täiendavad päevakavad ja päeva sisustamise tegevustega, millega loodi Hankijale väärtust. Sellest lähtuvalt tegigi Kolmas isik ka oma vabal valikul ülesande nr 4 tulemuste presentatsiooni töötoa 2. päeva hommikul. Kuna Hankija ei olnud 4. ülesande presenteerimist ja tähtaega ette näinud, siis samasugune võimalus presentatsiooni tegemiseks töötoa 2. päeval oli ka teistel pakkujatel, sh Vaidlustajal endal. Ka Hankija on oma vastuses märkinud, et sarnaselt [ehk enda valitud ajal] võisid ettekanded teha ka kõik teised pakkujad (sh vaidlustaja) – kui pakkujad olid oma ajakavas nii määratlenud, oli neil soovi korral võimalik teha ülesande nr 4 ettekanne töötoa teisel päeval.

Vaidlustaja poolt viidatud Põhjenduste eestikeelses tõlkes toodud lauses „*---/ ülesannet, mille tähtaeg oli esimesel päeval, ei esitatud enne teise päeva hommikut*“ ei ole käsitletud ülesande enda (mälupulgal) esitamist, vaid töö presenteerimist ehk ettekande tegemist. Hindamistabeli

¹⁷ Hankija hindamistabelis on kolmanda isiku ajaraamist nõuetekohase kinnipidamise puhul hoopis sedastatud, et „*Esimesel töötoa päeval tegevuste struktureeritud ajakava ja -kasutus toimis enamasti hästi*“ ning „*---/ olemasolevat aega kasutati üsna intensiivselt*“ – vt hankija hindamistabeli ingliskeelse originaali lk 4 ja eestikeelse tõlke lk 4.

¹⁸ Vt kolmanda isiku 31.03.2025 vastuse lisa 1 ja selles toodud tööülesannete esitamise ja presenteerimise tähtajad.

¹⁹ Vt hankija hindamistabeli ingliskeelse originaali lk-d 4 - 6 ja eestikeelse tõlke lk-d 4 - 6.

põhjendustest nähtub seega kogumis, et Kolmas isik presenteeris ülesannet 4, mille lahendus tuli töötoa 1. päeval üle anda, töötoa 2. päeval, kuid vastava ülesande presenteerimiseks tegelikult kohustus puudus.

6.9.4. Tõendina on asjassepuutumatu Vaidlustaja 08.04.2025 seisukoha lisana 1 esitatud T.A. kinnituskiri, milles viimane kinnitab, et Vaidlustaja tegi ülesande nr 4 presentatsiooni töötoa 1. päeval. Nimetatud tõend ei sisalda mingeid asjakohaseid andmeid presentatsiooni tegemise kohustuse kohta ega selle kohta, kas ja kuidas Kolmas isik (kellele Vaidlustaja hilinemist ette heidab) presentatsiooni tegi. Vaidlustaja on soovinud kinnituskirjaga mh ümber lükata Hankija väidet, et ka Vaidlustaja ise tegi 4. ülesande presentatsiooni töötoa 2. päeval, kuid Vaidlustaja on tõenäoliselt Hankija avaldatut valesti mõistnud. Kuigi Hankija vastuses toodud lause tundub esmapilgul tõesti mitmeti mõistetav, saab Kolmas isik Hankija seisukohti kogumis vaadates sellest lausest aru selliselt, et Hankija viitab selles pakkujate õigusele teha 4. ülesande presentatsioon vastavalt oma sisemisele töökorraldusele ning asjaolule, et kõik pakkujad (sh vaidlustaja) lähtusidki sellest, so tegid presentatsiooni vastavalt oma sisemisele töökorraldusele.

6.9.5. Kolmas isik leiab, et hindamisega ei kaasne õiguste riivet. Seetõttu puuduvad alused intensiivse kontrolli teostamiseks ja Hankija otsuste asendamiseks enda omadega. Kolmas isik juhib tähelepanu, et see, kas riigihanke maksumus ületab rahvusvahelist piirmäära 10 korda või 1 kord, ei oma tähtsust ning ei mõista Vaidlustaja rõhuasetust sellele. Rahvusvahelise piirmäära ületamine pole kontrolli ulatuse osas määrav. Arvestada tuleb ka muid olulisi asjaolusid, millele Riigikohus on 11.12.2020 lahendis 3-20-1198 osutanud - eeskätt seda, et hindamisotsuse tegemine eeldas antud juhul õigusvälist pädevust ja kogemust. Vaidlustaja poolt riigihanke piirmäära ületähtsustamine viiks absurdselle järeldusel, et iga hanke puhul (sõltumata asja sisust ja hindamist mõjutavatest asjaoludest) tuleks vaidlustatud otsuse õiguspärasuse osas automaatselt teha intensiivne kontroll.

6.9.6. Kolmas isik on märkinud, et enne töötasu protsendi esitamist oli Kolmanda isiku edu Vaidlustaja ees 13,4 väärtuspunkti. Vaidlustaja on leidnud, et see asjaolu pole asjakohane, kuid on sellegipoolest pühendanud selle asjaolu käsitlemisele pika arutluskäigu. Kolmanda isiku hinnangul on see fakt oluline, kuna see näitab selgelt, et Kolmanda isiku pakkumus oli juba enne töötasu protsendi arvestamist märkimisväärselt parem ning Kolmanda isiku pakkumuse paremus ei seisne pelgalt Vaidlustaja poolt vaidlustatud 3. hindamiskriteeriumi alusel antud hindamispunktides. Pakkumusi hinnatakse hindamiskriteeriumite alusel, mis näeb ette koondpunktide põhjal võitja väljaselgitamist. Seega on taustainfona oluline teada, kuidas punktid jagunesid enne lõpliku koondtulemuse arvutamist, ehk milline on olnud pakkujate töö kvaliteet enne töötasu esitamist.

6.9.7. Vaidlustaja kriitika, et Hankija on pakkumusi omavahel võrrelnud, on samuti alusetu. Hindamiskomisjon on hinnanud iga pakkumust eraldi vastavalt kehtestatud meetodikale. Seda kinnitavad üheselt hindamisotsuse põhjendused, millest nähtub selgelt iga pakkuja soorituse hindamine hindamiskriteeriumite vastu, mitte teiste pakkumuste vastu. Hankija vastuses esitas Hankija kahe pakkumuse hindamiskomisjoni põhjendused, et näidata täiendavalt tagasisidet ka sellest vaatest, miks Kolmanda isiku pakkumus sai rohkem punkte.

Kolmanda isiku hinnangul on see asjakohane ja oluline, kuivõrd sellest nähtub lisaks asjaolule, et iga pakkuja soorituse hindamine on selgelt jälgitav ja õige, ka asjaolu, et pakkujate sooritustele antud hinnangud on ka omavahel terviklikult jälgitavad ja võrreldavad

– need põhjendused ilmestavad, miks Kolmanda isiku sooritus sai samade kriteeriumite alusel õigustatult rohkem ja Vaidlustaja sooritus vähem punkte.

6.9.8. Vaidlustaja väide, justkui erapooletu vaatleja ei saa anda adekvaatset hinnangut, on ekslik. On alust arvata, et Eesti Taristuehituse Liidu tegevjuhi avaldus põhineb tema professionaalsel kogemusel ja teadmistel, mis annavad talle õiguse ja pädevuse anda selliseid hinnanguid. Vaatleja ei pea läbi viima tervet riigihankeõiguse spektrit katvat süvaanalüüsi, et anda vaatlejana pädev hinnang hankemenetluse kohta. Erapooletu vaatleja on kirjeldanud nii oma tegevust vaatluse läbiviimisel kui ka järeldusi, tuues selgelt esile, et tal ei ole protsessi erapooletu, õiglase ja mittediskrimineeriva läbiviimise osas mingeid märkusi.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Hankija on kehtestanud viis pakkumuste hindamise kriteeriumit, neist kolme tuli kohaldada Riigihanke etapis 2.

Vaidlustaja on vaidlustanud Kolmanda isiku pakkumuse Riigihanke osas 2 edukaks tunnistamise otsuse põhjendusel, et Hankija on hinnanud ühe hindamise kriteeriumi *Projektijuhtimise- ja koostöövõimekus*. *Project management and collaboration capabilities* (edaspidi Kriteerium) alusel Kolmanda isiku ja Vaidlustaja pakkumust valesti.

Kriteeriumi alusel on Hankija andnud Kolmanda isiku pakkumusele 21,9 kaalutud punkti, Vaidlustaja pakkumusele 16,8 kaalutud punkti.

8. Erapooletu vaatleja arvamus ei ole vaidlustuskomisjonile aluseks oma seisukohtade kujundamisel, sest tegemist pole ekspertarvamusega (RHS § 195 lg-d 8 ja 9).

Vaidlustuskomisjon lähtub Hankija otsuse tunnistada Riigihanke osas 2 edukaks Kolmanda isiku pakkumus õiguspärasuse kontrollimisel järgmistest dokumentidest:

- 1) Lisast 5 „Hindamise kriteeriumid ja hindamismeetod“ (edaspidi Metoodika);
- 2) 12.03.2025 otsuse lisa 2 „Kriteerium 1.3 Projektijuhtimise ja koostöövõimekus (arendustöötubades, arendusetapp 0)“ (edaspidi Põhjendused);
- 3) Lisa 2 „Taotluse esitamise ettepanek“;
- 4) „Kutse pakkumuste etappi 2“;
- 5) Hankija 31.03.2025 vastuse lisad 6 ja 7 (koostatud Lisa 2 „Taotluse esitamise ettepanek“ p-i 8.4.2. alusel ja esitatud pakkujatele arendustöötubade alguses).

Metoodikast tuleneb Kriteeriumi kohta, et:

1) projekti töökorraldus ja meetodid töötatakse ja arendatakse välja arendustöötoas. Pakkujate poolt esitatud võtmeisikud peavad osalema arendustöötoas ja demonstreerima projektijuhtimise- ja koostöö võimekust Hankija poolt antud ülesannetes.

Lisaks osalevad töötoas Tellija võtmeisikud (sh konsultandid).

Hankija hindab projektimeeskonna projektijuhtimise- ja koostöövõimekust, tuginedes hindamisalustele.

Täpsemad sisunõuded esitatavale materjalile esitatakse pakkujale arendustöötoas. Koostatud materjal esitatakse Hankijale digitaalselt vormistatuna arendustöötoa lõppedes. Arendustöötoa protseduurid täpsustatakse läbirääkimiste kutses.

- 2) Kriteeriumi alusel hindamisel hinnatakse pakkujate projektimeeskonna võimekust (edaspidi alamkriteeriumid 1, 2 ja 3):

- juhtida ja viia ellu projekt koostöös teiste projektiga seotud osapooltega (osakaal 30 %)
 - ehitada üles usaldust ja teha koostöös teiste projektiga seotud osapooltega (osakaal 30 %)
 - luua väärtust ja pidevat parendust (osakaal 40%)
- 3) iga Kriteeriumi alamkriteeriumi kohta on toodud hindamisskaala - nõrk 0–2 punkti, rahuldav 3–5 punkti, hea 6–8 punkti, suurepärase 9–10 punkti ning selgitused (alused) punktide andmise kohta.

Metoodikast tuleneb, et:

„• *Hindamiskriteeriumid (nt. slaid 4) kirjeldavad hinnatavaid osi, mida pakkuja pakkumuses hinnatakse*

• *Hindamisskaala (nt. slaid 5) kirjeldab, millistele hindamiselaste tunnustele peab pakkumuse sisu vastama tabeli üleval toodud punktivahemikus. Pakkumuse osad võivad vastata sama või erinevate tulpade osadele (nt. tööülesanded on kirjeldatud terviklikult, üksikasjalikult ja tööülesanded vastavad hästi antud projektis nõutud vastutusvaldkondadele).*

• *Hindamisskaalas kirjeldatud erinevad punktid ei ole eraldi osakaaluga alamkriteeriumid, vaid toetavad hindamist üldhinnangu koostamisel.*“

Lisa 2 „Taotluse esitamise ettepanek“ p-i 8.4.2. kohaselt *ärimudeli ja lepingu läbirääkimiste eesmärgiks on käsitleda Pakkujate küsimusi ja tagasisidet hankelepingu projektile ning ärimudelile, kinnistada ühtne nägemus ja arusaam ärimudelidest ning Allianss lepingu sisust. Pakkujad peavad olema eelnevalt tutvunud Allianss lepingu projektiga, ärimudeliga ja muudes RHAD-s toodud nõuetega ning esitama enne läbirääkimisi Hankijale kommentaarid ja parandusettepanekud kirjalikult RHAD Lisas 9 (Kommentaarid lepingu läbirääkimistele) toodud vormil. Pakkuja peab esitama eelmainitud vormi hankija poolt määratud tähtajaks.*

Ärimudeli ja lepingu läbirääkimised viiakse läbi vastavalt läbirääkimiste ajakavale ja korrale. Võimalikest täiendavatest ärimudeli läbirääkimistest teavitab Hankija eraldi. Pakkumuste etapis 2 kutsutakse iga Pakkuja lepingu läbirääkimistele ja kahele arendustöötoale. Igale Pakkujale kahe arendustöötoa ülesehitust nimetatakse Arendusetapp 0-ks (DP0). Arendusetapp 0 sarnaneb Allianssi tegeliku arendusetapiga, kuna mõlemal juhul luuakse projektile väärtust/tulemit, mida saab kasutada järgmistes etappides. Hankija annab ette lähteülesande mida Pakkuja peab hakkama lahendama.

Lisa 2 „Taotluse esitamise ettepanek“ p-i 8.4.3. kohaselt *lepingu läbirääkimistel võivad osaleda Pakkuja lepingudokumentide eest vastutavad töötajad ja soovi korral selleks määratud võtmeisikud. Arendustöötubades ja Kaasuse ülesande lahendamisel võib osaleda maksimaalselt Pakkuja poolt nimetatud võtmeisikud (9 inimest). Üksikasjalikumad juhised esitatakse Pakkumuste etapi 2 kutses.*

„Kutse pakkumuste etappi 2“ p-is 3.1. on toodud arendustöötubade graafik ja sisu. Mh on ette nähtud järgmine:

„Iga Pakkuja kohta kahest päevast koosnev arendusetöötuba kannab nimetust Arendusetapp 0 (DP0). DP0 sarnaneb alliansi tegelikule arendusetapile, kus mõlemad päevad hõlmavad projektile väärtuse/tulemuste loomist, mida saab kasutada järgmistes etappides. Hankija esitab lähteülesande, millega Pakkujal tuleb arendustöötoas tegeleda.

Arendustöötoad viiakse läbi eeldusel, et projekti organisatsioon on juba loodud ning tellija ja töövõtja osalejad on projekti organisatsiooni liikmed. Töötubades täidetakse hankija poolt esitatud ülesandeid, mille eesmärk on projekti arendamine.

Hankija on arvestanud valitud teemadele kaks eraldi DP0 päeva, mille jooksul on ühiseks tööks kättesaadavad ka tellija eksperdid ajavahemikus kell 9.00-16.00 (Lisa 1). Hankija viib enne koostööga alustamist läbi sissejuhatuse, kus tutvustab arendustöötoaga seotud juhiseid ja ülesandeid.

Ülesannete väljundite koostamisel osalevad hankija ja hankija konsultandid, välja arvatud kaasuse ülesanne. Kaasuse ülesandega võib korraga töötada kuni kolm pakkuja isikkoosseisu kuuluvat isikut. Antud piirang on kehtestatud, et tagada kaasuse ülesande täitmine ei häiriks oluliselt arendustöötoa üldist tegevust.

Pakkuja vastutab ülesannete täitmise juhtimise, töökorralduse, ressursside juhtimise, tulemuste esitamise, dokumenteerimise ja päeva ajajuhtimise eest. Pakkuja on vastutav ülesannete täitmise eest. Ülesannete täitmisel on pakkujal võimalik kaasata arendustöötoas osalevaid hankija poolseid esindajaid. Pakkuja saab ise otsustada, milliseid töömeetodeid soovitakse kasutada, kuidas organiseeritakse töökorraldus, kaasates hankija poolseid ressursse ning kasutades etteantud ajakava.

Arendustöötubade käigus hinnatakse projektimeeskonna projektijuhtimise ja koostöövõimekust vastavalt hankedokumentatsiooni Lisas 5 toodud hindamiskriteeriumidele.

Arendustöötubade käigus valminud väljundid jäävad kasutamiseks nii Hankijale kui ka vastavale pakkujale. Pakkujal on lubatud koostada, kirjeldada või dokumenteerida kogu töötubade käigus tekkinud materjal. Hankija võib arendustöötoa tegevust pildistada, et toetada pakkuja meeskonna hindamist ja punktide andmist. Väljundite kvaliteeti arendustöötubade raames ei hinnata. Pakkujad on aga kohustatud arendustöötoa lõpus esitama hankijale arendustöötubade väljundid ja kaasuse ülesande digitaalsel kujul. [---].“

Seega Kriteeriumi alusel hindamine toimus kahe-päevases arendustöötoas toimunu alusel.

Lisa 2 „Taotluse esitamise ettepanek“ p-is 6.1. on toodud:

- 1) Hankija hanke- ja hindamiskomisjoni (kes hindab ka pakkumisi) koosseis;
- 2) alliansi ja Riigihanke eksperdid ja projektijuhtimise konsultandid ning nende ülesanded;
- 3) Hankija poolt nimetatud erapooletu vaatleja, kelle kulud katab Hankija.

Hankija 31.03.2025 vastuse lisa 6 (edaspidi Lisa 6) on esimese arendustöötoa päeva alguses esitatud informatsioon koos tähtaegadega ja lisa 7 (edaspidi Lisa 7) on teise arendustöötoa päeva alguses esitatud informatsioon koos tähtaegadega. Tähtajad, mis kehtisid arendustöötubades toimunule, on ette nähtud üksnes neis lisades.

9. Menetlusosalised vaidlevad selle üle, millise intensiivsusega tuleks vaidlustuskomisjonil kontrollida Kriteeriumi alamkriteeriumite alusel Kolmanda isiku ja Vaidlustaja hindamist.

Riigikohtu 11.12.2020 otsuses 3-20-1198 (p 16) on Riigikohus välja toonud kolm

pakkumuste hindamise kontrollimise alust:

- 1) ratsionaalsuse või mõõdukalt intensiivse ratsionaalsuse test;
- 2) ilmselgete vigade test;
- 3) intensiivne kontroll.

Kui harilikult toimub pakkumuste hindamine pakkumuses esitatud dokumentide või andmete alusel, siis käesoleval juhul on Kriteeriumi alusel Hankija hindamiskomisjon hinnanud kahe päeva jooksul kohapeal pakkuja projektijuhtimise ja koostöö võimekust ja selle hindamise tulemusena on pakkumused saanud punkte.

Riigikohus on viidatud otsuse p-is 12 märkinud, et *VAKO ja kohus võivad hankeasjas vaidlustuse ja kaebuse rahuldada vaid juhul, kui hankija on tegutsenud õigusvastaselt. VAKO ega kohus ei kontrolli hankija kui haldusorgani otsuste kohasust õigusväliste standardite järgi, sh otsuste otstarbekust.* Kriteeriumi alusel hindamise kontrollimisel õiguslikuks küsimuseks üksnes see, kas Hankija on lähtunud Metoodikast, Põhjendusi on vaidlustuskomisjonil võimalik kontrollida vaid osaliselt - on võimalik võtta seisukoht, kas Põhjendustes esitatud hinnangute alusel sai anda just sellised punktid.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vaatamata sellele, et tegemist on Riigihankega, mille eeldatav maksumus ületab rahvusvahelist piirmäära, ei ole Kriteeriumi alusel pakkumuste hindamist võimalik intensiivselt kontrollida, sest vaidlustuskomisjonile pole (ja ei saagi olla) täpselt teada see, mis arendustöötubades toimus. Hankija polnud kohustatud kõike üksikasjalikult protokollima ega salvestama. Käesoleval juhul on võimalik üksnes Hankija otsuse tunnistada Kolmanda isiku pakkumus Riigihanke osas 2 edukaks kontroll lähtudes Vaidlustaja vaidlustusest ja ratsionaalsuse testi abil - kas Hankija on Kolmandat isikut ja Vaidlustajat hinnanud Kriteeriumi alusel vastavalt Metoodikale ja kas Põhjendused on vastavuses Metoodikaga, arvestades teadaolevaid asjakohaseid ja tõendatud fakte ning õiguse üldpõhimõtteid.

10. Kriteeriumi alamkriteerium 1

Hindamiskriteerium/ hindamisskaala	Nõrk 0-2 punkti	Rahuldav 3-5 punkti	Hea 6-8 punkti	Suurepärase 9-10 punkti
Juhtida ja viia ellu projekt koostöös teiste projektiga seotud osapooltega. (osakaal 30 %)	<ul style="list-style-type: none">• Tööd tehakse ühist tööd korraldamata• Töötatakse ebaefektiivselt ja/või kasutusel olev aeg on struktureerimata	<ul style="list-style-type: none">• Ühine töö on korraldatud osaliselt, et saada valmis antud ülesandeid• Antud ülesannete eesmärgid ja/või töökorralduse struktuur arvestab ette antud ajaraamistikku	<ul style="list-style-type: none">• Ülesannete eesmärgid käiakse läbi meeskonna kõigi osapooltega ning ühine töö on korraldatud ja suunatud eesmärkide saavutamiseks• Ülesanded viiakse läbi kokkulepitud viisil ning ette antud ajaraamis	<ul style="list-style-type: none">• Kindlustatakse ühine arusaam ülesannete eesmärkidest, ühine töö on korraldatud ja suunatud eesmärkide saavutamiseks ühiselt kokkulepitud alustel• Ülesanded viiakse läbi eesmärgistatult ning ette antud ajaraamis

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Metoodika järgi pidid selle alamkriteeriumi alusel antavad punktid sõltuma sellest:

- 1) kas ja kuidas meeskonnas ja teiste projekti osapooltega ühist tööd korraldatakse ja kas see on suunatud eesmärkide saavutamisele;
- 2) kuidas ülesandeid läbi viiakse ja kas püsitakse ajaraamis.

Kolmas isik on saanud 7 punkti, hinde „Hea“. Vaidlustaja leiab, et need punktid Kolmandale isikule pole põhjendatud.

10.1. Kolmandale isikule punktide andmisel on lähtutud sellest, et *ülesannete eesmärgid käiakse läbi meeskonna kõigi osapooltega ning ühine töö on korraldatud ja suunatud eesmärkide saavutamiseks.*

Põhjendused on järgmised:

„Töötoa päevade alguses tutvustas projektijuht (PM) mõningaid üldisi põhireegleid tõhusaks Big Roomi toimimiseks ja esitas kõigile osalejatele eelnevalt kavandatud päevakava. Pakkuja oli töötoa ruumi ette valmistanud vastavate teemakohaste visuaalsete materjalidega ning tutvustas ühistöö struktuuri. Kliendi esindajate jagamine väikestesse gruppidesse oli eelnevalt kavandatud, lähtudes kliendi kutsesest arendustöötubades osalemise kohta. Sellest tulenevalt oli mõlema töötoa päeva algus üsna sujuv.

Esimeseks töötoa päevaks oli pakkuja ette valmistanud töötoa ruumi vastavalt DP0 üldteemadele (mis olid välja toodud kliendi kutses). Pärast päeva konkreetsete ülesannete tutvustamist kulus pakkujal veidi aega, et oma fookust ümber seada, liikumaks antud ülesannetega üldistelt teemadelt põhjalikumalele. Mõned rühmad hakkasid esialgu töötama laiemate teemadega, enne kui asusid otseselt tegelema esitatud ülesannetega. Ülesande eesmärkide läbiminetöötamine toimus rühmades pärast tööga alustamist.

Pärastlõunaks tundus enamik eesmärke olevat selged, välja arvatud ülesande nr 4, tootmisega seotud alameesmärk, mida arvestati üldisel tasandil.

Teisel päeval juhendas PM antud ülesandeid täpsemalt ja grupid võtsid seda arvesse. Eesmärgid vaadati läbi ja arutati kõigis rühmades ning kogu töötoa jooksul vaadati neid läbi korduvalt. Võrreldes esimese päevaga järgiti etteplaneeritud koostöö struktuuri süsteemsemalt.

Töötoa päeval võttis PM peamiselt vaatleja rolli või keskendus iseseisvale tööle. Mõnikord võttis ta tööühmas osalise juhirolli, kuid mitte algusest lõpuni. Teine meeskonnaliige mängis aktiivset rolli osalejate seas mugava ja kaasahaarava õhkkonna loomisel, kasutades mõnda ”jäämurdmise” tegevust. Samuti aitasid nad tööd koordineerida, liikudes aeg-ajalt rühmade vahel, et tagada kaasatus ja fookus. Kõik pakkuja meeskonna liikmed panustasid aktiivselt, kas siis juhtides arutelusid või andes ülesande sisuga seotud sisendit.“

Vaidlustaja on viidanud Põhjendustes toodud hinnangule, et *pärastlõunaks tundus enamik eesmärke olevat selged, välja arvatud ülesande nr 4, tootmisega seotud alameesmärk, mida arvestati üldisel tasandil.*

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et eesmärkide olemasolu iseseisvalt ei ole selle alamkriteeriumi alusel hindamisel oluline - Metoodika järgi tuli hinnata seda, kas meeskonna töö on korraldatud ja suunatud eesmärkide saavutamiseks. Vaidlustaja välja toodud lause Põhjendustest ei näita seda, et Kolmanda isiku meeskonna töö oli korraldatud selliselt, et eesmärkide saavutamine polnud oluline. Asjaolu, et üks, ülesandega nr 4 seotud, alaeesmärk oli esimese päeva lõpuks üldisel tasandil selge, ei näita seda, et Kolmanda isiku meeskonna töö korraldamises oli midagi viga.

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga selles, et *grammatiliselt tõlgendades on ilme, et esiteks olid eesmärgid olemas, neist üks alaeesmärk oli olemas üldisel tasandil.*

Põhjendustest nähtub ka see, et *teisel päeval juhendas PM antud ülesandeid täpsemalt ja grupid võtsid seda arvesse. Eesmärgid vaadati läbi ja arutati kõigis rühmades ning kogu töötoa jooksul vaadati neid läbi korduvalt*, mis vaidlustuskomisjoni hinnangul tähendab, et Kolmanda isiku meeskonna töö oli suunatud eesmärkide saavutamisele - Vaidlustaja välja toodud ühest lausest ei järeldu vastupidine.

10.2. Kolmandale isikule punktide andmisel on lähtutud ka sellest, et *ülesanded viiakse läbi kokkulepitud viisil ning ette antud ajaraamis.*

Põhjendused on järgmised:

„Esimesel töötoa päeval tegevuste struktureeritud ajakava ja -kasutus toimis enamasti hästi. Hommikuse sessiooni ajal jäid mõned arutelud üldisemale tasandile, samas kui mõned rühmad keskendusid täpsemalt oma ülesannetele. Pärast lõunat muutus fookus kontsentreeritumaks ja olemasolevat aega kasutati üsna intensiivselt.

PM ja koordinaator tagasid kõigi osalejate kaasamise ja tasakaalustasid töörühmi. Kaasuse ajal jäi ühes rühmas ressursse väheks ja ettekanne lõpetati nappide ressurssidega iseseisvalt. Eesmärkide ja oodatavate tulemuste osas näis olevat ebaselgust. Lõpuks tekkis vajadus kiirustada, sest ettekanneteks oli reserveeritud vaid lühike aeg, mis algas ajagraafikus märgitust veidi hiljem. Ainult ülesannet, mille tähtaeg oli esimesel päeval, ei esitatud enne teise päeva hommikut.

Teine päev algas eelmiste ülesannete tulemuste detailsema tutvustamisega. Esimesed kolm ülesannet, mida pakkujate kahe töötoapäeva vahel viimistles, said lõpuks valmis. Vahepeal kohandati eelnevalt planeeritud ajakava, et see sobiks teise päeva ülesannetega. Pärast esitlusi jätkas pakkujate selge fookusega kliendi järgmiste ülesannete tegemist. PM-i ja koordinaatori vahelised rollid olid selgemad kui esimesel päeval ning nad täiendasid teineteise tööd tõhusamalt – isegi siis, kui PM oli hõivatud AJR koosoleku ettevalmistustega. Mõlemal päeval trükiti päeva ajakava välja ja pandi iga rühma seinale. Teisel päeval erines väljatrükitud ajakava mõnevõrra tegelikkusest, kuid selleks ajaks oli kõiki ajagraafikuid korrigeeritud. Ajast kinnipidamisega tegelesid pakkujate meeskonnaliikmed. Keskmiselt oli rühmatöö hästi keskendunud ja päeva esimesel poolel oli edusammud ühtlased. Pärast lõunat sai kõikide ülesannete sisu käsitletud ning esitletud kiirustamata.

Kokkuvõttes oleks meeskonna sooritust parandanud natuke suurem paindlikkus olukorraga kohanemisel. Siiski töötas meeskond koos hästi, mis selle mingil määral korvas.“

Vaidlustaja on viidanud Põhjendustes toodud hinnangule, et lõpuks tekkis vajadus kiirustada, sest ettekanneteks oli reserveeritud vaid lühike aeg, mis algas ajagraafikus märgitust veidi hiljem. Ainult ülesannet, mille tähtaeg oli esimesel päeval, ei esitatud enne teise päeva hommikut. Vaidlustaja on lähtunud sellest, et ühe ülesandega Kolmas isik hilines, st ei pidanud kinni ette antud ajaraamist.

Vaidlus on selles, kas Kolmas isik esitas ühe ülesande tähtaegselt või hilinemisega.

Lisa 6 kohaselt oli esimeses päeval ette nähtud järgmiste ülesannete lahendamine:

- 1) Esimese 2 aasta ajagraafik - ülesanne peab olema esitatud Hankijale mälupulgal arendustöötaja teisel päeval hiljemalt kell 15:30
- 2) Allianss 1 ja 2 koostöö - ülesanne peab olema esitatud Hankijale mälupulgal arendustöötaja teisel päeval hiljemalt kell 15:30
- 3) Tegevuskava Tallinn-Pärnu lõigu kasutuselevõtuks tööde üleandmisel - ülesanne peab olema esitatud Hankijale mälupulgal arendustöötaja teisel päeval hiljemalt kell 15:30.
- 4) Ehitamine keskkonnatundlikes piirkondades - ülesanne peab olema esitatud Hankijale mälupulgal hiljemalt kell 15:30 (st esimesel päeval).

Lisa 7 kohaselt oli teisel päeval ette nähtud järgmiste ülesannete lahendamine:

- 1) Kulude juhtimine Arendusetapis - ülesanne peab olema esitatud Hankijale mälupulgal hiljemalt kell 15:30
- 2) Strateegiliste materjalide hankimine - ülesanne peab olema esitatud Hankijale mälupulgal hiljemalt kell 15:30
- 3) Seotud töövõtjate (kõrvallepingud) integreerimine - ülesanne peab olema esitatud

Hankijale mälupulgal hiljemalt kell 15:30

Seega – Lisast 6 tuleneb, et esimese päeva ühe ülesande (Ehitamine keskkonnatundlikes piirkondades) lahendus pidi olema Hankijale mälupulgal esitatud esimesel päeval hiljemalt kell 15:30. Ülesande lahendus tuli esitada mälupulgal, mitte üheski dokumendis pole nõuet, et lisaks mälupulgal esitamisele tuli selle ülesande lahendus ka esimesel päeval ette kanda.

Vaidlustuskomisjon loeb Hankija 11.04.2025 vastuse lisadega 2 ja 3 tõendatuks, et Kolmas isik andis mälupulgal ülesande (Ehitamine keskkonnatundlikes piirkondades) lahenduse üle esimese arendustöötoja lõpus enne 15:30.

Vaidlustaja pole viidanud ühelegi alusdokumendile, milles Hankija oleks nõudnud, et ühe ülesande (Ehitamine keskkonnatundlikes piirkondades) mälupulgal üle andmine ja esitlemine pidi toimuma esimesel päeval. See, et keegi esitles seda ülesannet esimese päeval, ei tähenda, et Kolmas isik oleks eiranud mõnda nõuet - kõigil oli võimalus seda ülesannet esitleda järgmisel päeval. Nimelt sai pakkuja otsustada seda, millal seda ülesannet esitleda (oma ajakavas). Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga selles, et selle ülesande (Ehitamine keskkonnatundlikes piirkondades) täitmist ei saanud hinnata mitte esitluse alusel, vaid hindamise objektiks sai olla üksnes mälupulgal lisatu.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et selle alamkriteeriumi alusel hindamisel sai Hankija lähtuda ette antud ajaraamidest (Lisad 6 ja 7), aga mitte pakkuja enda ajakavast ja selle järgimisest. Vaidlustusmenetluses pole leidnud tõendamist, et Kolmas isik ette antud ajaraamidest kinni ei pidanud.

11. Kriteeriumi alamkriteerium 2

Hindamiskriteerium/ hindamiskaala	Nõrk 0-2 punkti	Rahuldav 3 – 5 punkti	Hea 6 – 8 punkti	Suurepärase 9 - 10 punkti
Ehitada üles usaldust ja teha koostöö teiste projektiga seotud osapooltega. (osakaal 30 %)	<ul style="list-style-type: none">• Suhtlusega ehitatakse üles vastastikust usaldust vähesel määral• Tulemuse saavutamiseks arvestatakse vaid enda või üksikute inimeste nägemus(t)ega	<ul style="list-style-type: none">• Suhtlusega ehitatakse üles osaliselt vastastikust usaldust avatult ja/või arendab osaliselt inimeste vahel kaasavat suhtlust• Tulemuse saavutamiseks arvestab erinevate osapoolte ja/või ekspertide arvamustega, tugevuste ja/või pädevustega	<ul style="list-style-type: none">• Luuakse vastastikust usaldust peamiselt avatult, kaasavalt ja tunnustatavalt• Tulemuse saavutamiseks arvestatakse erinevate osapoolte ja/või ekspertide pädevusi, tugevusi ja sisulisi teadmisi	<ul style="list-style-type: none">• Luuakse pidevalt vastastikust usaldust avatult, kaasavalt ja tunnustatavalt ühistesse aruteludesse• Tulemuse saavutamiseks arvestab erinevate osapoolte ja/või ekspertidega ning kasutab mitmekülgset nende pädevusi, tugevusi ja sisulisi teadmisi

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Metoodika järgi pidid selle alamkriteeriumi alusel antavad punktid sõltuma sellest:

- 1) kas ja kuidas luuakse meeskonnas vastastikust usaldust;
- 2) kelle pädevust, tegevusi ja teadmisi tulemuste saavutamiseks arvestatakse, kas meeskonna otsused põhinevad erinevate osapoolte/ekspertide sisulistel teadmistel.

Kolmas isik sai 8 punkti, hinde „Hea“. Vaidlustaja leiab, et need punktid Kolmandale isikule pole põhjendatud.

Kolmandale isikule punktide andmisel on lähtutud sellest, et *luuakse vastastikust usaldust peamiselt avatult, kaasavalt ja tunnustatavalt.*

Põhjendused on järgmised:

„Töötubade päevadel olid arutelud läbivalt avatud, sujuvad ja kaasahaaravad. Õhkkond oli (üsna) professionaalne ja hooliv. Töötoja alguses rõhutati alliansi väärtusi. Kõiki inimesi

koheldi võrdselt, sealhulgas pakkuja enda meeskonnas, mis oli suuresti integreeritud. Meeskond tundus olevat teadlik oma meeskonnakaaslaste tugevatest külgedest ja püüdis vastutust vastavalt sellele jaotada.

Meeskonda juhiti osaliselt eemalt. PM ei olnud alati kättesaadav ega täielikult teadlik, mida rühmad teevad, kuid usaldas neid ja lubas neil tegutseda üsna iseseisvalt. Juhtrolli jagati teiste meeskonnaliikmete vahel.

Meeskond tegutses avatud ja tunnustavalt. Nende suhtlemisstiil oli soe ja inimestele orienteeritud.

Üksteise tundmaõppimist ja positiivse meeskonnavaimu loomist hõlbustasid sellised tegevused nagu „jää murdmise“ sessioonid ja kokkuvõtted. "Inimesed alati esikohal" lähenemine soodustas töötoas sooja õhkkonda.

Meeskond oli suhteliselt hästi ette valmistunud ja neil oli projekti kohta mõõdukad taustateadmised. Meeskonna liikmed tutvusid hankedokumentide sisuga, kuid ei kasutanud oma esialgse pakkumuse projektiplaani osa kirjeldust, kui see olnuks asjakohane. Teiste osapoolte ja sidusrühmade (võtmeisikute) rolle projektis mõisteti mingil määral.

AJR-i materjalid valmistas ette peamiselt PM. Teise päeva alguses, kui rühmad tööle hakkasid, püüdis ta esialgu kaasata ettevalmistusse kaht kliendipoolset osalejat. Kui see lähenemine ei õnnestunud, jätkas ta iseseisvalt ja palus rühmajuhtidel enne AJR-i koosolekut lühidalt vormistada olulisemad tulemused. Mõne teema puhul jäid PM-i kommentaarid üldiseks ja põhinesid esimese töötoa päeva dokumenteeritud tulemustel. Üksikasjalikum ja värskem sisu puudus osaliselt, kuna PM osales käimasolevates rühmaaruteludes vähe. Üldiselt tehti AJR otsuste tegemiseks ühist ettevalmistust vähe. AJR koosoleku otsustest teistele osalejatele ülevaadet ei antud. “

Kolmandale isikule punktide andmisel on lähtutud ka sellest, et tulemuste saavutamiseks arvestatakse erinevate osapoolte ja/või ekspertide pädevusi, tugevusi ja sisulisi teadmisi.

Põhjendused on järgmised:

„Pakkuja oli töötubade päevadel valdavalt osalejate jaotuse eelnevalt ette valmistanud, kuid võimaldas osadel kliendi osalejalatel valida sobiv rühm vabatahtlikult. Osalejate rühmadesse jaotamise nimekiri esitati ekraanil. Rühmade suurused varieerusid; mõnes rühmas oli osalejaid vähem kui teistes. Osa potentsiaalsest väärtuse loomisest jäi kasutamata, kuna eksperdid kõigi rühmade vahel ei roteerunud.

Mõlema töötoa päeval PM rühmatöös enamasti ei osalenud. Selle asemel abistas peamiselt nimetatud koordinaator rühmi ülesannete täitmisel, ressursside puudumisel või vähese aktiivsuse korral. Isikutega, kes osalesid töötubade päevadel osaliselt, arvestati ja alguses ka juhendati, kuid jäeti seejärel suuremalt jaolt täiendava toetuseta.

Grupiaruteludes valitses üldjuhul tasakaal kliendi ja pakkuja poolt pakutud ideede vahel. Mõnes grupis tugines pakkuja esialgu rohkem kliendi arvamusele, kuid hakkas töötoa edenedes järkjärgult panustama ka oma ideedega. Üldiselt kuulati nii pakkuja kui ka kliendipoolsete osalejate ideid ja arvamusi. Iga arutelu lõpus koostati kokkuvõtted, mis tagasid, et kõik tunneksid end kaasatuna ning neil oleks võimalus oma mõtteid ja arvamusi jagada.

Rühmatöö oli peamiselt suunatud ühise tulemuse saavutamisele. Aruteludesse olid kaasatud kõik rühma liikmed. Üldiselt olid arutelud ülesannete eesmärkidega kooskõlas. “

Vaidlustaja on viidanud Põhjendustes toodud hinnangutele, et:

- 1) üksikasjalikum ja värskem sisu puudus osaliselt, kuna PM osales käimasolevates rühmaaruteludes vähe. Mõlema töötoa päeval PM rühmatöös enamasti ei osalenud;

- 2) rühmade suurused varieerusid; mõnes rühmas oli osalejaid vähem kui teistes. Osa potentsiaalsest väärtuse loomisest jäi kasutamata, kuna eksperdid kõigi rühmade vahel ei roteerunud;
- 3) isikutega, kes osalesid töötubade päevadel osaliselt, arvestati ja alguses ka juhendati, kuid jäeti seejärel suuremalt jaolt täiendava toetuseta.

Nendest Vaidlustaja viidetest ei saa teha järeldust, et PM vähene osalemine tähendab, et Kolmanda isiku meeskonnas puudus vastastikune usaldus. Põhjendustest tuleneb, et Meeskonda juhiti osaliselt eemalt. PM ei olnud alati kättesaadav ega täielikult teadlik, mida rühmad teevad, kuid usaldas neid ja lubas neil tegutseda üsna iseseisvalt. Juhtrolli jagati teiste meeskonnaliikmete vahel.

Meeskond tegutses avatud ja tunnustavalt. Nende suhtlemisstiil oli soe ja inimestele orienteeritud.

Üksteise tundmaõppimist ja positiivse meeskonnavaimu loomist hõlbustasid sellised tegevused nagu „jää murdmise“ sessioonid ja kokkuvõtted. "Inimesed alati esikohal" lähenemine soodustas töötoas sooja õhkkonda.

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankija, et puudub mistahes alus ja õigustus eraldada meeskonnast projektijuht isiklikult ning sellest tulenevalt hindepunkte vähendada, kui hindamismetoodika sellist erisust ette ei näe.

Samuti ei tulene Vaidlustaja välja toodud hinnangutest, et teiste osapoolte ja ekspertidega ei arvestatud. Põhjendustest nähtub, et Grupiaruteludes valitses üldjuhul tasakaal kliendi ja pakkuja poolt pakutud ideede vahel. Mõnes grupis tugines pakkuja esialgu rohkem kliendi arvamusele, kuid hakkas töötoa edenedes järkjärgult panustama ka oma ideedega. Üldiselt kuulati nii pakkuja kui ka kliendipoolsete osalejate ideid ja arvamusi. Iga arutelu lõpus koostati kokkuvõtted, mis tagasid, et kõik tunneksid end kaasatuna ning neil oleks võimalus oma mõtteid ja arvamusi jagada.

Põhjendus, et Osa potentsiaalsest väärtuse loomisest jäi kasutamata, kuna eksperdid kõigi rühmade vahel ei roteerunud, ei tähenda, et ekspertidega ei arvestatud.

12. Kriteeriumi alamkriteerium 3

Hindamiskriteerium/ hindamisskaala	Nõrk 0-2 punkti	Rahuldav 3 – 5 punkti	Hea 6 – 8 punkti	Suurepärase 9 - 10 punkti
Luu väärtust ja pidevat arendust (osakaal 40 %)	<ul style="list-style-type: none"> Ei selgitata, mis loob projektis kliendi jaoks väärtust ja/või ei arvesta enda tuvastatud väärtustega lahenduste väljatöötamisel Tööülesannete tulemused on poolikud 	<ul style="list-style-type: none"> Osaliselt selgitatakse, mis loob projektis kliendi jaoks väärtust ja/või arvestatakse neid osaliselt lahenduste väljatöötamisel Ühiste tööülesannete tulemused esitatakse ja vormistatakse ja/või presenteeritakse osaliselt 	<ul style="list-style-type: none"> Selgitatakse üldiselt välja, mis loob projektis kliendi jaoks väärtust ja kasu projektile ning neid arvestatakse lahenduste väljatöötamisel Ühiste tööülesannete tulemused esitatakse heal tasemel ja vormistatakse ja/või presenteeritakse selgelt 	<ul style="list-style-type: none"> Selgitatakse terviklikult välja, mis loob projektis tellija jaoks väärtust ja kasu projektile ning kindlustatakse, et neid arvestatakse lahenduste väljatöötamisel Ühiste tööülesanded teostatakse suurepärase tasemel ning ühise töö tulemused presenteeritakse üheselt mõistetavana

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Metoodika järgi pidid selle alamkriteeriumi alusel antavad punktid sõltuma sellest:

- 1) kas selgitatakse välja see, mis kliendi jaoks loob väärtust ja kasu ning kas sellega lahenduste välja töötamisel arvestatakse;
- 2) kuidas ühiste tööülesannete tulemused esitatakse ja vormistatakse/presenteeritakse.

Kolmas isik sai 7 punkti, hinde „Hea“. Vaidlustaja leiab, et need punktid Kolmandale isikule pole põhjendatud.

12.1. Kolmandale isikule punktide andmisel on lähtutud sellest, et selgitatakse üldiselt välja, mis loob projektis kliendi jaoks väärtust ja kasu projektile ning neid arvestatakse lahenduste väljatöötamisel.

Põhjendused on järgmised:

„Pakkuja lõi väärtust, kogudes aktiivselt rühmatöös ideid ja töötas nendega üldisel tasandil edasi. Esimesel päeval tutvustati ka ideid, mis projektile selgelt kasu tooksid. Näiteks seoses testimise ja kasutuselevõttuga tegi pakkuja kindlaks väga olulised punktid, määratledes BP piirid viisil, mis on kooskõlas pigem terviklõigu kui tarnitava lõigu osas, aidates vältida hilisemaid probleeme kasutusloa saamisel. Teine väärtuslik idee oli dünaamilise testimise ja integreerimise paralleelne elluviimine. Samuti pakkusid pakkuja välja mitmeid projekteerimise lahendusi, mis võiksid kliendile eelarve mõttes kasu tuua, kuigi polnud päris selge, kas neid lahendusi saab kasutada.

Töötubade päevadel toimusid peegeldamise sessioonid, mis keskendusid osalejate mõtetele või rühmatöö edenemisele, aidates tuvastada mõningaid parendusvõimalusi.

Muul juhul sõltus väärtuse loomine peamiselt kliendi panusest. Kuigi kahepäevased ülesanded olid täidetud töötoa päevade vahelisel ajal, siis suurt lisandväärtust ei pakutud ega arendatud ka tulemusi ühiselt edasi. Teisel päeval tõi kasu paralleelsete tööde sidusa ja kohase juhtimise tuvastamine kõrvaltöövõtjatega, mis on edu saavutamiseks ülioluline. Mõned märkused ja vastatud küsimused andsid lõppsessioonidel esitatud tulemustele lisandväärtust, kuigi nende jaoks jäi vähe aega.“

Vaidlustaja on viidanud järgmisele Põhjendustes toodud hinnangule - muul juhul sõltus väärtuse loomine peamiselt kliendi panusest. Kuigi kahepäevased ülesanded olid täidetud töötoa päevade vahelisel ajal, siis suurt lisandväärtust ei pakutud ega arendatud ka tulemusi ühiselt edasi.

Põhjenduste alguses on selgitus, et Pakkuja lõi väärtust, kogudes aktiivselt rühmatöös ideid ja töötas nendega üldisel tasandil edasi. Esimesel päeval tutvustati ka ideid, mis projektile selgelt kasu tooksid. Näiteks seoses testimise ja kasutuselevõttuga tegi pakkuja kindlaks väga olulised punktid, määratledes BP piirid viisil, mis on kooskõlas pigem terviklõigu kui tarnitava lõigu osas, aidates vältida hilisemaid probleeme kasutusloa saamisel. Teine väärtuslik idee oli dünaamilise testimise ja integreerimise paralleelne elluviimine. Samuti pakkusid pakkuja välja mitmeid projekteerimise lahendusi, mis võiksid kliendile eelarve mõttes kasu tuua, kuigi polnud päris selge, kas neid lahendusi saab kasutada.

Seega ei ole õige Vaidlustaja arusaam, et väärtust ja kasu nii Hankijale kui projektile ei selgitanud välja Kolmas isik üksi ja et Kolmas isik ei arendanud talle Hankija ette antud leide edasi ehk „ei arvestanud neid lahenduste väljatöötamisel“.

12.2. Kolmandale isikule punktide andmisel on lähtutud ka sellest, et ühiste tööülesannete tulemused esitatakse heal tasemel ja vormistatakse ja/või presenteeritakse selgelt.

Põhjendused on järgmised:

„Pakkuja esitas kõigi ülesannete eesmärkide põhitulemused.

Enamik tulemusi täitis eesmärgid üsna kõrgel tasemel. Ühistöö tulemusi esitleti teisel töötoa päeval üsna selgelt, demonstreerides arusaamist esitletavast sisust.

Osa tulemusi jäi üldisemale tasemele. Esimesel päeval sisaldasid ülesande nr 4 tulemused vähem konkreetseid tootmispõhimõtteid. Teisel päeval vajas hankestrateegia mõningast edasi

arendamist.

Enamik rühmi jõudis koostööprotsessi käigus selgete järelduste ja tulemusteni. Kahepäevased ülesanded viis pakkuja lõpuni esimese ja teise töötoa päevade vahel ning tulemused esitati kõigile osalejatele teise päeva hommikul.

Teise päeva ülesannete vahepealseid ühistöö tulemusi kasutati AJR-i koosolekul piiratud ulatuses. Mõne teema puhul esitati tulemused üldisel tasandil, mis tekitas kliendipoolsetes osalejates mitmeid küsimusi.

Kliendile esitatud lõpptulemused vormistati terviklikult. Mõningase edasiarenduse korral saaks tulemit projektiga alustamise korral kasutada.“

Vaidlustaja on viidanud järgmistele Põhjustes toodud hinnangutele:

- 1) osa tulemusi jäi üldisemale tasemele. Esimesel päeval sisaldasid ülesande nr 4 tulemused vähem konkreetseid tootmispõhimõtteid. Teisel päeval vajab hankestrateegia mõningast edasi arendamist;
- 2) mõne teema puhul esitati tulemused üldisel tasandil, mis tekitas kliendipoolsetes osalejates mitmeid küsimusi.

Põhjustused tööülesannete tulemuste esitamise, vormistamise ja presenteerimise kohta näitavad, et Pakkujad esitasid kõigi ülesannete eesmärkide põhitulemused. Enamik tulemusi täitis eesmärgid üsna kõrgel tasemel. Ühistöö tulemusi esitleti teisel töötoa päeval üsna selgelt, demonstreerides arusaamist esitletavast sisust.

Osade tulemuste ja mõnede teemade üldisemalt esitamine (ja küsimuste tekkimine), ühe ülesandega seonduvalt kõigi tootmispõhimõtete puudumine ja vajadus hankestrateegiat mõningal määral edasi arendada ei tähenda, et tulemused oleksid poolikud või et tegemist oleks osalise esitamisega.

Põhjustes on selgelt kirjas, et Kliendile esitatud lõpptulemused vormistati terviklikult. Mõningase edasiarenduse korral saaks tulemit projektiga alustamise korral kasutada.

13. Kriteeriumi alamkriteerium 3

Hindamiskriteerium/ hindamiskaala	Nõrk 0-2 punkti	Rahuldav 3 – 5 punkti	Hea 6 – 8 punkti	Suurepärase 9 - 10 punkti
Luu väärtust ja pidevat parendust (osakaal 40 %)	<ul style="list-style-type: none">• Ei selgitata, mis loob projektis kliendi jaoks väärtust ja/või ei arvesta enda tuvastatud väärtustega lahenduste väljatöötamisel• Tööülesannete tulemused on poolikud	<ul style="list-style-type: none">• Osaliselt selgitatakse, mis loob projektis kliendi jaoks väärtust ja/või arvestatakse neid osaliselt lahenduste väljatöötamisel• Ühiste tööülesannete tulemused esitatakse ja vormistatakse ja/või presenteeritakse osaliselt	<ul style="list-style-type: none">• Selgitatakse üldiselt välja, mis loob projektis kliendi jaoks väärtust ja kasu projektile ning neid arvestatakse lahenduste väljatöötamisel• Ühiste tööülesannete tulemused esitatakse heal tasemel ja vormistatakse ja/või presenteeritakse selgelt	<ul style="list-style-type: none">• Selgitatakse terviklikult välja, mis loob projektis tellija jaoks väärtust ja kasu projektile ning kindlustatakse, et neid arvestatakse lahenduste väljatöötamisel• Ühiste tööülesannete teostatakse suurepärasel tasemel ning ühise töö tulemused presenteeritakse üheselt mõistetavana

Vaidluskomisjon on seisukohal, et Metoodika järgi pidid selle alamkriteeriumi alusel antavad punktid sõltuma sellest:

- 1) kas selgitatakse välja see, mis kliendi jaoks loob väärtust ja kasu ning kas sellega lahenduste välja töötamisel arvestatakse;
- 2) kuidas ühiste tööülesannete tulemused esitatakse ja vormistatakse/presenteeritakse.

Vaidlustaja sai 5 punkti, hinde „Rahuldav“. Vaidlustaja leiab, et need punktid talle pole põhjendatud.

13.1. Vaidlustajale punktide andmisel on lähtutud sellest, et osaliselt selgitatakse, mis loob

projektis kliendi jaoks väärtust ja/või arvestatakse neid osaliselt lahenduste väljatöötamisel.

Põhjendused on järgmised:

„Pakkuja lõi grupitöös väärtust peamiselt üldisel tasandil.

Võimalike lahenduste kohta, mida saaks rakendada, ei jagatud palju üksikasju. Väärtuse loomise tuvastamiseks vajasisid nad sageli kliendi suunamist, et hakata mõtlema projekti vajadustele. Kliendi eesmärgid projektile olid välja trükitud, kuid neid ei kasutatud laiapõhjaliselt.

Töötubade päevadel toimusid üldised peegelduse sessioonid, mis aitasid keskenduda mõnele kitsamale edasiarendusele.

Esimesel päeval esitasid nad mõned tehnilised ideed rabaalade ehitamise ja sildade ehitamise kohta ning määratlesid ümber teatud opereerimise lõigud. Allianss 1 ja 2 vahelise koostöö osas nägid nad võimalusena avatud koostööd teise töövõtjaga. Ühised arutelud, kus kogu rühm kogunes riskide ja võimaluste käsitlemiseks, tõid teatud väärtust, välja arvatud keskkonnarühmas. Teisel päeval püüdis pakkuja mõista strateegilise materjalide hankimise ideid, põhimõtteid ja erinevaid aspekte, eriti logistika vaatenurgast, täiustades neid järkjärgult ja demonstreerides oma õppimisvõimekust. Isegi kui nad kaalusid riske ja võimalusi seal, kus võimalik, ei toonud nende panus kogu projektile märkimisväärt kasu.

Mõnes rühmas ei olnud teatud tuvastatud väärtuselemendid ülesande tulemuste puhul selgelt arvestatud. Üldiselt mõistsid nad, et raudtee läbipaistev ja paindlik valmimine on kliendi jaoks peamine prioriteet. “

Vaidlustaja on viidanud järgmistele Põhjendustes toodud hinnangutele:

- 1) pakkuja lõi grupitöös väärtust peamiselt üldisel tasandil;*
- 2) töötubade päevadel toimusid üldised peegelduse sessioonid, mis aitasid keskenduda mõnele kitsamale edasiarendusele;*
- 3) teisel päeval püüdis pakkuja mõista strateegilise materjalide hankimise ideid, põhimõtteid ja erinevaid aspekte, eriti logistika vaatenurgast, täiustades neid järkjärgult ja demonstreerides oma õppimisvõimekust;*
- 4) üldiselt mõistsid nad, et raudtee läbipaistev ja paindlik valmimine on kliendi jaoks peamine prioriteet.*

Vaidlustaja leiab, et Põhjendused Vaidlustajale näitavad, et õige hinnang oleks „Hea. 6–8 p“: „Selgitatakse üldiselt välja, mis loob projektis kliendi jaoks väärtust ja kasu projektile ning neid arvestatakse lahenduste väljatöötamisel.“

Vaidlustuskomisjon on seisukoha, et hinnete „Rahuldav“ ja „Hea“ vahe on eelkõige selles, kas ja kuidas kliendi jaoks väärtus ja kasu projektis välja selgitatakse ning kas neid arvestatakse lahenduste välja töötamisel osaliselt või täielikult.

Osaliselt kliendi jaoks väärtuse ja kasu välja selgitamine tähendab, et seda tehti üksnes mingis osas, teatud määral. Sõna „üldiselt“ aga viitab sellele, et kliendi jaoks väärtus ja kasu on välja selgitatud kokkuvõtlikult, selles võis olla väikesi probleeme, kuid välja tooduga ollakse põhimõtteliselt rahul. Seega osaline tähendab mingit osa, üldine aga käib terviku kohta.

Vaidlustaja välja toodud Põhjenduste lausetes on kasutatud sõna „üldine“, kuid teised Põhjendustes toodud hinnangud näitavad, et kliendi väärtuste ja kasu välja toomine on olnud osaline (*Võimalike lahenduste kohta, mida saaks rakendada, ei jagatud palju üksikasju. Väärtuse loomise tuvastamiseks vajasisid nad sageli kliendi suunamist, et hakata mõtlema*

projekti vajadustele. Isegi kui nad kaalusid riske ja võimalusi seal, kus võimalik, ei toonud nende panus kogu projektile märkimisväärtset kasu. Mõnes rühmas ei olnud teatud tuvastatud väärtuselemendid ülesande tulemuste puhul selgelt arvestatud.).

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et Vaidlustaja on soovinud välja toodud üksikute lausetega anda oma tegevusest paremat pilti kui Põhjendustest nähtub.

13.2. Vaidlustajale punktide andmisel on lähtutud ka sellest, et *ühiste tööülesannete tulemused esitatakse ja vormistatakse ja/või presenteeritakse osaliselt.*

Põhjendused on järgmised:

„Pakkuja esitas enamiku kõigi ülesannete eesmärkide olulisematest tulemustest. Tulemused vastasid eesmärkidele siiski ainult üldisel tasandil ja esitati ka sellele vastavalt. Osa tulemustest koosnes erinevatest kokku pandud materjalidest.

Üldiselt jäid tulemused pealiskaudseks ja sama ülesande esitlusslaidide vahel olid mõningad vastuolud. Ettekanne meenutas enamasti ülevaadet arutelude käigust ning koosnes peamiselt märksõnade loenditest.

Kahepäevast ajagraafiku ülesannet jätkati ühiselt teisel päeval. Ülesannete vahepealseid ühistöö tulemusi kasutati AJR koosolekul vaid minimaalselt ja esitatud materjal jäi üldiseks. Kliendile esitatud lõpptulemused vormistati üldisel tasandil. Edasise arendamise korral võiks potentsiaalselt kasutada digitaalselt formaliseeritud hankeprotsessi projektiga alustamise korral.“

Vaidlustusest võib järeldada, et Vaidlustaja on nende põhjendustega nõustunud.

14. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Põhjendustest tulenevalt pole alust nõustuda Vaidlustajaga, et Hankija on Kriteeriumi alusel hindamisel Kolmandat isikut ja Vaidlustajat hinnanud vastuolus Metoodikaga ja et pole arvestatud teadaolevaid asjakohaseid ja tõendatud fakte ning õiguse üldpõhimõtteid.

Asjaolu, et Hankija oma vaidlustusmenetluses antud selgitustes Kolmandat isikut ja Vaidlustajat võrrelnud, ei tähenda, et hindamisel oleks seda tehtud - Põhjendustest seda järeldada ei saa.

Eeltoodu alusel jääb rahuldamata Vaidlustaja taotlus tunnistada kehtetuks Hankija otsus Riigihanke osas 2 Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta.

15. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

15.1. Vaidlustaja kulud vaidlustusmenetluses (riigilõiv 1280 eurot ja lepingulise esindaja kulud 9052,08 eurot (käibemaksuta), 37 tunni ja 55 minuti õigusabi osutamise eest, tunnitasa 240 eurot) jäävad Vaidlustaja kanda.

15.2. Hankija on tähtaegselt esitanud taotlused lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks:

1) 5437,5 eurot (käibemaksuta), 36 tunni ja 15 minuti õigusabi osutamise eest,

- tunnitasuga 150 eurot;
- 2) 3487,5 eurot (käibemaksuta), 23 tunni ja 15 minuti õigusabi osutamise eest, tunnitasu 150 eurot.

Hankija taotleb kokku 8925 euro (käibemaksuta) välja mõistmist, 59 tunni ja 30 minuti õigusabi osutamise eest.

Kolmas isik on esitanud tähtaegselt taotlused lepinguliste esindajate kulude väljamõistmiseks:

- 1) 32 431,25 eurot (käibemaksuta), 133,5 tunni õigusabi osutamise eest (1 tund tunnitasu 320 eurot; 91,5 tundi tunnitasu 260 eurot; 39,25 tundi tunnitasuga 210 eurot, 1 tund tunnitasuga 140 eurot, 0,75 tundi tunnitasuga 95 eurot);
- 2) 10 280 eurot (käibemaksuta), 40,5 tunni õigusabi osutamise eest (35,5 tundi tunnitasuga 260 eurot; 5 tundi tunnitasuga 210 eurot).

Kolmas isik taotleb kokku 42 711,25 euro (käibemaksuta) välja mõistmist, 174 tunni õigusabi osutamise eest.

15.3. Lepingulise esindaja kulude vajalikkuse ja põhjendatuse hindamisel võtab vaidlustuskomisjon arvesse läbitöötamist vajavate materjalide mahukust, vaidlusaluste küsimuste keerukust, samuti menetluse kestust ja seda, et väljamõistetavad esindaja kulud ei tohiks tervikuna olla vaidlustusasja iseloomu ja tähtsust arvestades ilmselgelt ülepaisutatud. Vaidlustuskomisjon peab vajalikuks märkida, et välja mõistetavate esindaja kulude vajalikkus ja põhjendatus ei sõltu sellest, kui suur on riigihanke eeldatav maksumus.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vaidlustusasi on küll keskmisest mahukam, kuid mistahes vajadust keeruliste õiguslike küsimustega tegelemiseks ja mahukate dokumentide läbi töötamiseks polnud, sest vaidlus taandus sellele, kas Hankija koostatud Põhjendusest ja Metoodikast lähtuvalt oli Kolmanda isiku ja Vaidlustaja pakkumustele ühe hindamiskriteeriumi alusel antud punkte õigesti.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija lepingulise esindaja kulud on vajalikud ja põhjendatud summas 6750 eurot (käibemaksuta), 45 tunni õigusabi osutamise eest.

Kolmas isik osales vaidlustusmenetluses Hankija poolel, mistõttu on tal õigus kulude hüvitamisele Hankijaga samade reeglite alusel.

Kolmas isik on selgitanud, et tavapärasest suuremate lepinguliste esindajate *kulude suurust mõjutavad käesoleval juhul oluliselt nii osapoolte paljusus (ühispakkujaid on 5, kellest 4 on välismaised äriühingud), erinevate osapooltega suhtlemise, asjaolude selgitamise ja kooskõlastamise vajalikkus kui ka asjaolu, et välismaiste äriühingute esindajad ei valda vaidlustusmenetluse keelt (eesti keelt), millega kaasneb tõlkimise vajadus. Muuhulgas ei ole välismaiste äriühingute esindajad mõistetavalt kursis ka Eestis toimuva vaidlustusmenetlusega, mistõttu hõlmab õigusteenuse osutamine ka sellega seonduvat suhtlust ning selgitamist.*

Vaidlustuskomisjonil on õigus lepingulise esindaja kulud välja mõista üksnes põhjendatud ja vajalikus ulatuses.

RHS § 195 lg 6 kohaselt *asjaajamine vaidlustusmenetluses ja vaidlustuse läbivaatamine toimuvad eesti keeles. Menetlusosalisel, kes ei saa eesti keelest aru, on õigus anda seletusi ja esineda vaidlustuse läbivaatamisel tõlgi või eesti keelt oskava esindaja vahendusel. Tõlgi kaasamise ja talle tasu maksmise kohustus on tõlki vajaval isikul.*

Seega - kui Kolmas isik vajab tõlki, siis tõlgi kulud pidi kandma ta ise, tõlkimise vajadusega Kolmas isik lepinguliste esindajate kulusid põhjendada ei saa.

Lepingulised esindajad teevad tööd oma kõige parema äranägemise järgi, kuid suhtlemine, selgitamine ja kooskõlastamine ei saa põhjendada tavapärasest oluliselt suuremaid esindajate kulusid (isegi siis, kui tegemist on välismaiste äriühingutega).

Vaidlustuskomisjon leiab, et mitte millegagi pole põhjendatud, et Kolmanda isiku kaks lepingulist esindajat on õigusabi osutanud peaaegu kolm korda ajaliselt pikemalt Hankija esindajast.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmanda isiku lepinguliste esindajate kulud on vajalikud ja põhjendatud summas 11 070 eurot (käibemaksuta) (vaidlustuskomisjon lähtub Kolmandale isikule õigusabi osutamise keskmisest tunnitasust 246 eurot (käibemaksuta) (42 711,25/174) ja 45 tunnist õigusabi osutamisest).

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets